

Life Nomad	«МРІС» Жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру ережелері	Басылым 1: 16.07.2024ж.	Бет 1 - 31
		Қолданысқа енгізілді: 17.07.2024ж.	

«Nomad Life» ӨСК» АҚ
Директорлар Кеңесімен
БЕКІТІЛДІ
2024 жылғы «16» шілдедегі
№ 160724/1 хаттама

08.10.2024 ж. өзгерістермен.
27.03.2025 ж. өзгерістермен

«Nomad Life» ӨСК» АҚ
«МРІС» ЖАЗАТАЙЫМ ОҚИҒАЛАРДАН
ЕРІКТІ САҚТАНДЫРУ ЕРЕЖЕЛЕРІ

Алматы қ., 2024 жыл

	«МРІС» Жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру ережелері	Басылым 1: 16.07.2024ж.	Бет 2 - 31
		Қолданысқа енгізілді: 17.07.2024ж.	

Мазмұндама

ТАРАУ 1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР**Ошибка! Закладка не определена.**

ТАРАУ 2. ОСЫ ЕРЕЖЕЛЕРДЕ ПАЙДАЛАНЫЛАТЫН НЕГІЗГІ ҰҒЫМДАР
Ошибка! Закладка не определена.

ТАРАУ 3. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫН ЖАСАСУ ТӘРТІБІ..... **Ошибка! Закладка не определена.**

ТАРАУ 4. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЛАРЫНЫҢ ТІЗБЕСІ..... **Ошибка! Закладка не определена.**

ТАРАУ 5. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЛАРЫНАН ЕРЕКШЕЛІКТЕР ЖӘНЕ САҚТАНДЫРУДЫ ШЕКТЕУ**Ошибка! Закладка не определена.**

ТАРАУ 6. САҚТАНДЫРУ СОМАСЫ. САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫСЫ ЖӘНЕ ОНЫ ТӨЛЕУ ТӘРТІБІ.....**Ошибка! Закладка не определена.**

ТАРАУ 7. ТАРАПТАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ **Ошибка! Закладка не определена.**

ТАРАУ 8. САҚТАНУШЫНЫҢ (ПАЙДА АЛУШЫНЫҢ) САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫ БАСТАЛҒАН КЕЗДЕГІ ІС-ӘРЕКЕТТЕРІ ЖӘНЕ САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫНЫҢ БАСТАЛҒАНЫН РАСТАЙТЫН ҚҰЖАТТАРДЫҢ ТІЗБЕСІ
Ошибка! Закладка не определена.

ТАРАУ 9. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ МӨЛШЕРІ, ТӘРТІБІ МЕН ШАРТТАРЫ.....**Ошибка! Закладка не определена.**

ТАРАУ 10. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫНЫҢ ҚОЛДАНЫЛУ МЕРЗІМІ МЕН ОРНЫ
Ошибка! Закладка не определена.

ТАРАУ 11. ШАРТТЫ ТОҚТАТУ ЖӘНЕ БҰЗУ**Ошибка! Закладка не определена.**

ТАРАУ 12. ФОРС-МАЖОР15

ТАРАУ 13. ҚОСЫМША ЕРЕЖЕЛЕР**Ошибка! Закладка не определена.**

	«МРІС» Жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру ережелері	Басылым 1: 16.07.2024ж.	Бет 3 - 31
		Қолданысқа енгізілді: 17.07.2024ж.	

ТАРАУ 1. ЖАЛПЫ ЕРЕЖЕЛЕР

1.1. Осы «Nomad Life» ӨСК» АҚ Жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру ережелері (бұдан әрі – Ережелер) Қазақстан Республикасының Азаматтық Кодексіне, «Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына (бұдан әрі - Заң), Қазақстан Республикасының басқа да нормативтік құқықтық актілеріне сәйкес әзірленді.

1.2. Осы Ережелер жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыруды жүзеге асыру тәртібі мен шарттарын және өмірді ерікті сақтандыру шарттарын жасасу тәртібін айқындайды.

ТАРАУ 2. ОСЫ ЕРЕЖЕЛЕРДЕ ПАЙДАЛАНЫЛАТЫН НЕГІЗГІ ҰҒЫМДАР

2.1. Ережелерде келесі негізгі ұғымдар қолданылады:

1) **«Сақтандырушы»** - сақтандыруды жүзеге асыратын тұлға, яғни сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру шартында айқындалған сома (сақтандыру сомасы) шегінде сақтандырылушыға немесе пайдасына сақтандыру шарты жасалған өзге тұлғаға (пайда алушыға) сақтандыру төлемін жүргізуге міндетті. Сақтандырушы сақтандыру ұйымы ретінде тіркелген және сақтандыру қызметін жүзеге асыру құқығына лицензиясы бар заңды тұлға ғана бола алады.

Осы Ережелерге қатысты Сақтандырушы – «Nomad Life» ӨСК» АҚ.

2) **«Сақтанушы»** - сақтандырушымен сақтандыру шартын жасасқан және сақтандыру сыйлықақысын төлеген жеке тұлға.

3) **«Сақтандырылушы»** - өзіне қатысты сақтандыру жүзеге асырылатын тұлға. Сақтанушы осы Ережелер шеңберінде сақтандырылған болып табылады. Сақтандырылушының жасы сақтандыру қорғанысының қолданылу мерзімі өткеннен кейін 70 жастан аспауға тиіс.

4) **«Пайда алушы»** - сақтандыру шартына сәйкес сақтандыру төлемін алушы болып табылатын тұлға.

5) **«Сақтандыру шарты»/ «Сақтандыру полисі»** - жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру шарты, оған байланысты бір Тарап (сақтанушы) сақтандыру сыйлықақысын төлеуге міндеттенеді, ал екінші Тарап (сақтандырушы) сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандырылушыға немесе пайдасына шарт жасалған өзге тұлғаға (пайда алушыға) сақтандыру төлемін жүзеге асыруға міндеттенеді. шартта белгіленген сома (сақтандыру сомасы). Сақтанушыны сақтандырушы біржақты тәртіппен әзірлеген Ережелерге (қосылу шарты) қосу және сақтандырушы сақтанушыға сақтандыру полисін ресімдеу жолымен сақтандыру шартын жасасудың жазбаша нысаны.

6) **«Сақтандыру сомасы»** - сақтандыру объектісі сақтандырылған және сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандырушының жауапкершілігінің шекті көлемін білдіретін ақша сомасы.

7) **«Сақтандыру сыйлықақысы»** - сақтанушы сақтанушыға (пайда алушыға) сақтандыру шартында айқындалған мөлшерде сақтандыру төлемін жүргізу міндеттемесін қабылдағаны үшін сақтанушы сақтандырушыға төлеуге міндетті ақша сомасы.

8) **«Сақтандыру төлемі»** - сақтандырушы сақтандырылушыға (пайда алушыға) сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру сомасы шегінде төлейтін ақша сомасы.

9) **«Сақтандыру жағдайы»** - Сақтандыру шарты басталған кезде сақтандыру төлемін жүзеге асыруды көздейтін оқиға.

	«МРІС» Жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру ережелері	Басылым 1: 16.07.2024ж.	Бет 4 - 31
		Қолданысқа енгізілді: 17.07.2024ж.	

10) **«Жеке тұлғаның жасы»** - жеке басын куәландыратын құжат бойынша сақтандырылушының толық жасқа дейін кему жағына қарай дөңгелектенген нақты жасы

11) **«Сақтандыру объектісі»** - сақтанушының (сақтандырылушының) өміріне, денсаулығына және еңбекке қабілеттілігіне зиян келтірумен байланысты заңнамаға қайшы келмейтін мүлктік мүдделері сақтандыру объектісі болып табылады.

12) **«Жазатайым оқиға»** - сақтандырылушының денесіне сыртқы механикалық, электрлік, химиялық немесе термиялық әсер ету салдарынан адамның еркіне қайшы келетін, денсаулыққа зиян келтіруге, мертігуге немесе өлімге әкеп соқтыратын кенеттен, қысқа мерзімді оқиға.

Осы Ережелерге қатысты жазатайым оқиға деп Сақтандырылушының денсаулығына зиян келтіруге, мертігуге не өліміне әкеп соққан Сақтандырылушыға қатысты үшінші тұлғалардың құқыққа қарсы әрекеті де түсініледі.

Жіті, созылмалы, тұқым қуалайтын және өзге де аурулардың кез келген түрі (оның ішінде инфаркт, инсульт және аурудың дамуы нәтижесінде тұқым қуалайтын патологиядан немесе патологиядан туындаған органдардың өзге де кенеттен зақымдануы) жазатайым оқиғаларға жатпайды, сондай-ақ денсаулыққа зиян келтіруге, мертігуге немесе өлімге әкеп соққан Сақтандырылушының ағзасына сыртқы механикалық, электрлік, химиялық немесе термиялық әсер ету салдарынан кенеттен, қысқа мерзімді оқиға себеп болмаған тағамдық токсикоинфекция, сальмонеллез, дизентерия және басқа да аурулар.

13) **«Мүгедектік»** - дене функцияларының тұрақты бұзылуымен денсаулықтың бұзылуына байланысты адам өмірінің шектелу дәрежесі. Адамның мүгедектігін және еңбек ету қабілетінен айырылу дәрежесін белгілеу халықты әлеуметтік қорғау саласындағы уәкілетті органның аумақтық бөлімшелерінің медициналық-әлеуметтік сараптама жүргізу жолымен жүзеге асырылады.

14) **«Жарақат»** - бұл адам тіндері мен мүшелерінің анатомиялық тұтастығының бір мезгілде бұзылуы, олардың функцияларының бұзылуымен бірге жүреді және қоршаған ортаның әртүрлі факторларының әсерінен болады.

ТАРАУ 3. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫН ЖАСАСУ ТӘРТІБІ

3.1. Сақтандыру шарты Сақтанушыны Сақтандырушы біржақты тәртіппен әзірлеген осы Ережелерге (Қосылу шарты) қосу және Сақтандырушы белгілеген нысан бойынша сақтандыруға толтырылған және қол қойылған өтініш негізінде Сақтанушының Сақтанушыға Сақтандыру полисін ресімдеуі арқылы жасалады. Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде Сақтандыру шартына өзгерістер мен толықтырулар енгізу жүргізілмейді.

3.2. Сақтандыру полисін ресімдеу Қазақстан Республикасының заңнамасына сәйкес Сақтанушы мен Сақтандырушы немесе Сақтандырушының серіктесі арасында электрондық ақпараттық ресурстармен алмасу арқылы да электрондық нысанда жүзеге асырылуы мүмкін. Сақтандыру шартын электрондық нысанда ресімдеу үшін Сақтанушыға:

- 1) Сақтандырушының немесе оның серіктесінің интернет-ресурсында орналастырылған осы Ережелермен танысу;
- 2) электрондық нысандардың өрістерін толтыру арқылы Сақтандыру шартын жасасу туралы өтініш беру;
- 3) Сақтандыру шартын жасасу үшін сақтандыру сыйлықақысын төлеуді жүзеге асыру қажет.

3.3. Сақтандыру шартын жасасу кезінде Сақтанушы сақтандыру жағдайының туындау ықтималдығын айқындау үшін өзіне белгілі, елеулі мәні бар мәліметтерді сақтандыру туралы өтініште хабарлауға міндетті. Сақтандыруға арналған өтініште, сондай-ақ Сақтанушының (сақтандырылушының) сақтандыруға арналған өтініштегі сұрақтарға берген жауаптарын негізге ала отырып, Сақтандыру шартын жасасу кезеңінде

	«МРІС» Жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру ережелері	Басылым 1: 16.07.2024ж.	Бет 5 - 31
		Қолданысқа енгізілді: 17.07.2024ж.	

Сақтанушыға жіберілген Сақтандырушының жазбаша сұрау салуында көрсетілген Ережелерде нақты айтылған мәліметтер елеулі деп танылады.

3.4. Егер Сақтандыру шартын жасасқаннан кейін Сақтанушы Сақтандырушыға осы тараудың 3.3 - тармағында көрсетілген мән-жайлар туралы көрінеу жалған мәліметтер бергені анықталса, Сақтандырушы Сақтандыру шартын жарамсыз деп тануды талап етуге және Сақтанушыға шарттың мерзімі өтпеген үшін сақтандыру сыйлықақысын қайтаруды жұмсалған шығыстарды шегергенде жүзеге асыруға құқылы, ал егер сақтандыру төлемі жүргізілген жағдайда - төленген соманы қайтаруды талап ету немесе сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту құқығы.

Егер Сақтанушы үнсіз қалдырған мән-жайлар жоғалып кетсе, Сақтандырушы Сақтандыру шартын жарамсыз деп тануды талап ете алмайды.

3.5. Осы Ережелердің 5-тарауының 5.6-тармағында көрсетілген тұлға Сақтандырылушы болып табылатын Сақтандыру шарты осындай шарт жасалған сәттен бастап жарамсыз болып табылады.

3.6. Егер Сақтанушының Сақтандырушының қандай да бір сұрақтарына жауаптары болмаған кезде Сақтандыру шарты жасалса, соңғысы тиісті мән-жайларды Сақтанушы хабарламағаны негізінде кейіннен Сақтандыру шартын бұзуды не оны жарамсыз деп тануды талап ете алмайды.

3.7. Сақтандыруға өтініш, қосымшалар сақтандыру шартының ажырамас бөлігі болып табылады.

3.8. Егер сақтандыру шартында Сақтанушының жағдайын заң актілерінде көзделгендермен салыстырғанда нашарлататын шарттар болса, осы заң актілерінде белгіленген ережелер қолданылады.

ТАРАУ 4. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЛАРЫНЫҢ ТІЗБЕСІ

4.1. Осы Ережелердің 5-тарауында көзделген жағдайларды қоспағанда, осы Ережелердің шеңберінде жасалатын сақтандыру шарты бойынша сақтандыру жағдайлары болып табылуы мүмкін:

1) негізгі қамту:

а) Сақтандырылушының шарт бойынша сақтандыру қорғанысы қолданылу кезеңінде болған жазатайым оқиға салдарынан қайтыс болуы.

2) қосымша жабындар:

а) Сақтандырылушыға шарт бойынша сақтандыру қорғанысы қолданылу кезеңінде болған жазатайым оқиға салдарынан 1 немесе 2 топтағы мүгедектікті белгілеу;

б) Сақтандырылушының шарт бойынша сақтандыру қорғанысы қолданылу кезеңінде болған жазатайым оқиға салдарынан жарақат алуы.

Осы тармақта көзделген сақтандыру жағдайының күні жазатайым оқиғаның басталған күні болып табылады. Бұл ретте Сақтандырылған тұлға қайтыс болған немесе мүгедектігі анықталған кездегі жазатайым оқиға күні - жазатайым оқиға туралы актіде көрсетілген жазатайым оқиға күні, медициналық көмек көрсететін денсаулық сақтау ұйымының қорытындысында немесе жазатайым оқиғалардың басталғанын растауға уәкілетті өзге де уәкілетті мемлекеттік органдардың құжаттарында көрсетілген оқиға күні болып табылады.

Сақтандыру шартының тоқтатылуы Сақтандырушыны кейіннен сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде орын алған сақтандыру жағдайлары деп танылған жазатайым оқиғалар бойынша пайда алушыға сақтандыру төлемін жүзеге асыру жөніндегі міндеттен босатпайды.

4.2. Осы тараудың 4.1-тармағында көзделген оқиғалар, егер олар сақтандыру қорғанысы қолданылу кезеңінде болған жазатайым оқиғаның салдары болып табылса және қолданыстағы заңнамада және Ережелерде көзделген тәртіппен құзыретті органдар берген құжаттармен расталса, сақтандыру жағдайлары деп танылады.

	«МРПС» Жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру ережелері	Басылым 1: 16.07.2024ж. Қолданысқа енгізілді: 17.07.2024ж.	Бет 6 - 31
--	---	---	-------------------

ТАРАУ 5. САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЛАРЫНАН ЕРЕКШЕЛІКТЕР ЖӘНЕ САҚТАНДЫРУДЫ ШЕКТЕУ

5.1. Сақтандырушы Сақтанушыға (сақтандырылушыға, пайда алушыға), егер сақтандыру жағдайы келесінің салдарынан болса, сақтандыру төлемінен толық немесе ішінара бас тартуға құқылы:

1) қажетті қорғаныс және аса қажеттілік жағдайында жасалған іс-әрекеттерді қоспағанда, Сақтанушының, Сақтандырылушының және (немесе) пайда алушының сақтандыру жағдайының туындауына бағытталған не оның басталуына ықпал ететін қасақана іс-әрекеттері;

2) Сақтанушының, Сақтандырылушының және (немесе) Пайда алушының заңнамалық актілерде белгіленген тәртіппен сақтандыру жағдайына себеп-салдарлық байланыстағы қасақана қылмыстық немесе әкімшілік құқық бұзушылық деп танылған әрекеттері.

5.2. Сақтандырушы, егер сақтандыру жағдайы салдарынан болса, сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатылады:

1) ядролық жарылыстың, радиацияның немесе радиоактивті ластанудың әсері;

2) әскери іс-қимылдар;

3) азаматтық соғыс, кез келген түрдегі халықтық толқулар, жаппай тәртіпсіздіктер немесе ереуілдер.

5.3. Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуы үшін мыналар да негіз бола алады:

1) Сақтанушының Сақтандырушыға сақтандыру объектісі, сақтандыру тәуекелі, сақтандыру жағдайы және оның салдары туралы көрінеу жалған мәліметтерді хабарлауы;

2) Сақтанушының сақтандыру жағдайынан шығынды азайту жөнінде шараларды қасақана қабылдамауы;

4) Сақтанушының Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының басталу мән-жайларын тергеп-тексеруге және ол келтірген залалдың мөлшерін белгілеуге кедергі келтіруі;

5) Сақтандырушының сақтандыру жағдайының басталғаны туралы хабарламауы.

5.4. Сақтандырушыны осы бапта көзделген оның заңсыз әрекеттерінің себептері бойынша Сақтанушы алдындағы сақтандыру жауапкершілігінен босату бір мезгілде Сақтандырушыны Сақтандырылушыға немесе Пайда алушыға сақтандыру төлемін жүзеге асырудан босатады.

5.5. Осы Ережелердің 4-тарауының 4.1-бабында көрсетілген оқиғалар, егер олар келесінің салдарынан пайда болса, сақтандыру жағдайлары деп танылмайды:

1) кесілген немесе жараланған кезде туындаған инфекцияларды қоса алғанда, кез келген аурулар немесе инфекциялар;

2) сыртқы келбетіндегі кемшіліктерді немесе дене ауытқуларын жоюға байланысты пластикалық операциялар, косметологиялық емдеу және басқа да емдеу түрлері;

3) Сақтандырылушының алкогольдік, наркологиялық және уытты мас болуы;

4) Сақтандырылушы кез келген көлік құралын алкогольдік, есірткілік немесе уытты мас күйінде басқаруы;

5) көлік құралын басқаруды алкогольдік, есірткілік немесе уытты мас күйіндегі басқа адамға, сондай-ақ жүргізуші куәлігі жоқ адамға беруі;

6) Сақтандырылушының этанолмен, құрамында алкоголь бар сусындармен улануы;

7) егер соңғысы дәрігердің нұсқауынсыз қабылданса, күшті әсер ететін (есірткі) препараттармен, сондай-ақ мас болу мақсатында қабылданған уытты заттармен улану;

8) Сақтандырылушының өзіне қасақана дене жарақатын (растайтын құжаттар болған кезде) немесе Сақтандырылушының қасақана өзіне зиян келтіруін, оның ішінде қайтыс болуына немесе мүгедектікке, оның ішінде Сақтандырылушының өзіне-өзі қол жұмсауына (өзіне-өзі қол жұмсау әрекеті) әкеп соққан әсер ету жағдайындағы өзіне-өзі зиян келтіруді қамтиды;

	«МРІС» Жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру ережелері	Басылым 1: 16.07.2024ж.	Бет 7 - 31
		Қолданысқа енгізілді: 17.07.2024ж.	

9) Сақтандырылушының жазатайым оқиға салдарынан алған дене жарақаттарын емдеуге, медициналық не хирургиялық емдеуге немесе операцияға тікелей бағытталған хирургиялық араласуды қоспағанда, Сақтандырылушының жазатайым оқиға салдарынан алған дене жарақаттарын емдеуге тікелей қажет емдеуді немесе операцияны қоспағанда, кез келген дәрігерлік араласулар;

10) Сақтандырушыға немесе оның өкілетті өкілдеріне белгілі сақтандыру жағдайының туындау қаупін едәуір арттыратын мән-жайларды Сақтандырушыдан жасыру немесе уақтылы хабарламау;

11) апоплексиялық соққы, эпилепсиялық ұстама немесе басқа ұстамалар, конвульсивті ұстамалар;

12) көру және/немесе есту органдары тарапынан бұзушылықтар (миопия немесе гиперметропия 7 және одан да көп диоптрия, 2 жақты саңырау);

13) кесілген немесе жараланған кезде пайда болған инфекцияны, сондай-ақ кез келген ауруды немесе грыжаны қоса алғанда, бактериялық немесе вирустық инфекция;

14) егер диагноз (сыну, байламдардың зақымдануы) тексерудің аспаптық әдістерімен расталмаған жағдайда;

15) созылмалы таныс дислокациялар, қайталанатын жарақаттар, қайталанған сынықтар, бір локализацияның бір жерінде дене жарақаттары, патологиялық сынықтар;

16) ішкі ағзалардың немесе омыртқаның аурулары (оның ішінде омыртқааралық дискілер), қант диабеті, эпилепсия, психоневрологиялық аурулар, инсульт салдары немесе басқа да ауыр аурулар;

17) Сақтандырылушының химиялық, биологиялық, тау-кен өндіру, мұнай-газ өндіру, металлургия өнеркәсібінде, оның ішінде дайын металл бұйымдарын өндірумен байланысты, биіктікте және қауіптілігі жоғары басқа да салаларда (диверсанттар, өткізгіштер, тазарту кенжарының тау-кен жұмысшылары, сүңгуірлер, ұшу құрамы, жоғары вольтты желілердің электриктері, өрт сөндіру қызметінің, қауіпсіздік қызметінің (оққағарларды қоса алғанда) қызметкерлері, ұлттық қауіпсіздіктің кадр қызметкерлері, сондай-ақ әскери қызметшілер мен полицейлер, ағаш кесушілер, цирк орындаушылары, каскадерлер, жаттықтырушылар және т. б.), сондай-ақ осындай тәуекелдері бар барлық басқа кәсіптер;

18) сақтандырылушы кәсіптік спортпен немесе спорттың қауіпті түрлерімен (қысқы, су асты, су (вейкбордпен, маунтинбординг, кайтпен сырғанауды қоса алғанда), атпен, авто және мотожарыспен (мотоциклмен трюкпен жүру бойынша жарыстарға қатысуды қоса алғанда), авиациямен (дельтапланмен және (немесе) вингсьютингпен қоса алғанда), күшпен жарысумен спорт түрлері, альпинизм, жартасқа өрлеу, дельтапланеризм, парашют спорты, жекпе-жектің барлық түрлері, мұз асты және үңгір дайвингі, жабдықсыз сүңгу) немесе осы типтегі жаттығулар, спелеология және аң аулау, таудан сноубордпен және шаңғымен сырғанау (жазғы кезеңді қоса алғанда), жануарларды немесе осы типтегі жаттығуларды пайдалана отырып аң аулау, сондай-ақ трюктерді орындау, максималды жылдамдыққа, биіктікке, тереңдікке жетуге немесе физикалық зақымдану қаупінің жоғарылауына, өмірге қауіп төндіруге байланысты кез келген жарыстарға қатысу, соның ішінде банджи мен роуп-джампинг (егер сақтанушы (сақтандырылушы) сақтандыруға қабылдау кезінде не сақтандырудың қолданылу кезеңінде сақтандырушыдан осы ақпаратты жасырған жағдайда;

19) лицензияланатын авиакомпанияның жолаушылар әуе кемелерінде жолаушы ретінде ұшуды қоспағанда, ұшу аппараттарында ұшу (растайтын құжаттар болған кезде).

5.6. Сақтандыру шарты мүгедектіктің кез келген тобындағы адамдармен, психикалық, онкологиялық, ауыр (субкомпенсация немесе декомпенсация сатысында) созылмалы жүрек-қан тамырлары ауруларымен, ЖКТБ-мен ауыратын және психоневрологиялық және/немесе наркологиялық диспансерлерде есепте тұрған, түзеу - еңбек ұйымдарында қылмыстық қылмыстар жасағаны үшін жазасын өтеп жүрген, АИТВ жұқтырған

адамдармен және тергеу амалдары жүргізіліп жатқан тергеу изоляторындағы адамдармен жасалмайды. Осы тармақта көрсетілген тұлға Сақтандырылушы болып табылатын Сақтандыру шарты осындай шарт жасалған сәттен бастап жарамсыз болып табылады, ал төленген сақтандыру сыйлықақылары Сақтанушыға қайтарылуға жатады.

5.7. Сақтандыру шартымен қамтылмайды:

1) сақтандыру жағдайына және оны уәкілетті органдарда дәлелдеуге байланысты істерді жүргізуге арналған шығыстар (ксерокөшірмелерге, нотариаттық куәландыруға, сараптамаға, адвокаттың, өкілдің, аудармашының қызметтеріне ақы төлеуге және т. б. шығыстар);

2) Сақтанушының моральдық зияны мен жоғалған пайдасы;

3) сақтандыру жағдайының туындауы салдарынан Сақтанушыға салынған айыппұлдарды, өсімпұлдарды, тұрақсыздық айыбын және/немесе өзге де әкімшілік жазалар мен санкцияларды өтеу жөніндегі шығыстар.

ТАРАУ 6. САҚТАНДЫРУ СОМАСЫ. САҚТАНДЫРУ СЫЙЛЫҚАҚЫСЫ ЖӘНЕ ОНЫ ТӨЛЕУ ТӘРТІБІ

6.1. Сақтандыру сомасының мөлшері Сақтанушы Сақтандырушыға берген Сақтандыру өтініші негізінде теңгемен айқындалады, Сақтандыру шартында мынадай қамтуларға сәйкес көрсетіледі және келесіні құрайды:

Өнім	Жазатайым оқиғадан қайтыс болу, теңге	Жазатайым оқиға салдарынан 1, 2 топтағы мүгедектік, теңге	Жарақат тар кестесі, теңге
1	10 000 000	-	-
2	10 000 000	8 000 000	-
3	17 000 000	-	600 000
4	20 000 000	14 000 000	600 000

6.2. Сақтандыру сыйлықақысы қолма-қол ақшамен (тікелей Сақтандырушының кассасына) немесе қолма-қол ақшасыз ақшалай қаражатпен (тікелей Сақтандырушының банктік шотына) төленуі мүмкін.

6.3. Сақтандыру сыйлықақысы әрбір өнім бойынша мынадай мөлшерде белгіленеді:

Өнім	Теңге
1	50 000
2	70 000
3	100 000
4	150 000

6.4. Сақтандыру сыйлықақысын төлеу күні сақтандырушының банктік шотына ақша түскен күн болып есептеледі.

ТАРАУ 7. ТАРАПТАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫ МЕН МІНДЕТТЕРІ

7.1. Сақтанушы құқылы:

1) сақтандырушыдан сақтандыру шарты бойынша сақтандыру шарттарын, өзінің құқықтары мен міндеттерін түсіндіруді талап етуге;

2) болған оқиға сақтандыру жағдайы деп танылған кезде Ережелерде белгіленген тәртіппен және мерзімдерде сақтандыру төлемін уақтылы жүзеге асыруға;

3) Сақтандырушының сақтандыру төлемін соттан тыс және сот тәртібімен жүзеге асырудан бас тартуына шағымдануға;

4) сақтандыру құпиясына;

5) сақтандыру шартын мерзімінен бұрын бұзуға;

	«МРІС» Жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру ережелері	Басылым 1: 16.07.2024ж.	Бет 9 - 31
		Қолданысқа енгізілді: 17.07.2024ж.	

б) сақтандыру шартының қолданылу мерзімі өткеннен кейін оның қолданысын ұзартуға немесе жаңа сақтандыру шартын жасасуға құқылы;

7.2. Сақтанушы міндетті:

1) сақтандыру шартында және Ережелерде белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімде сақтандыру сыйлықақысын төлеуге;

2) сақтандыру шартын жасасу кезінде Сақтандырушыға сақтандыру жағдайының туындау ықтималдығын бағалау үшін маңызы бар өзіне белгілі барлық мән-жайлар туралы сақтандыруға арналған өтініш пен сұрақнамаға сәйкес хабарлауға, сондай-ақ сақтандыру шарты жасалғаннан кейін Сақтандырушыға сақтандыру тәуекелінің ұлғаюы туралы хабарлауға;

3) сақтандыру жағдайларының алдын алу үшін барлық мүмкін және орынды шараларды қолдануға;

4) Сақтандырушыға сақтандыру жағдайы басталған күннен бастап күнтізбелік 30 (отыз) күн ішінде оның басталғаны туралы жазбаша хабарлауға (егер Сақтанушы сақтандырылмаған болса, мұндай міндет Сақтандырылушыға не Пайда алушыға жүктеледі);

5) орналасқан жері немесе тұрғылықты жері он күн мерзімде өзгерген кезде олардың мекенжайын сақтандырушыға хабарлауға міндетті. Әйтпесе, Сақтандырушының бұрынғы орналасқан жеріне немесе тұрғылықты жеріне жіберілген кез келген хабарламасы Тараптар орындаған (жарамды) болып саналады;

б) сақтандыру шартына қатысты кез келген хабарламаларды, өтініштерді, талаптарды, хабарламаларды, түсініктемелерді жазбаша нысанда орындауға және басқа тарапқа тікелей беруге немесе оның жөнелтілгенін растауға мүмкіндік беретін тәсілмен жіберуге міндетті.

7.3. Сақтандырушы құқылы:

1) толық көлемде уақтылы сақтандыру сыйлықақысын алуға;

2) Сақтанушының сақтандыру шартына сәйкес қабылданған міндеттемелерді орындауын талап етуге;

3) Сақтанушы сақтандыру шартында көзделген өз міндеттерін орындамаған жағдайда сақтандыру шартын мерзімінен бұрын бұзуға;

4) сақтандыру тәуекелін бағалауға;

5) Сақтанушы ұсынған ақпарат пен құжаттарды, сондай-ақ Сақтанушының сақтандыру шартының талаптары мен талаптарын орындауын тексеруге;

б) сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде Сақтанушы сақтандыру шартының талаптарын бұзған жағдайда Сақтандырушының оларды жою жөнінде сақтанушы үшін міндетті жазбаша нұсқаулар беруге;

7) сақтандыру жағдайы басталған күннен бастап күнтізбелік 30 (отыз) күн ішінде оның басталғаны туралы хабарлама алуға және сақтандыру жағдайының басталғанын құжаттамалық растауға;

8) сақтандыру жағдайының белгілері бар оқиғаның себептері мен мән-жайларын дербес анықтауға, оның ішінде құзыретті органдардан сақтандыру жағдайы туралы барлық қажетті құжаттаманы сұратуға;

9) осы Ережелерде көзделген негіздер бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тартуға;

10) Сақтанушының «Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес жосықсыз мінез-құлық белгілері анықталған кезде Сақтанушыға (пайда алушыға) сақтандыру төлемін тоқтата тұру туралы хабарлама жіберіле отырып, тиісті тексеру жүргізу туралы хабарлама жіберіле отырып, тиісті тексеруді тоқтата тұрған күннен кейінгі күннен кешіктірмей сақтандыру төлемін жүзеге асыруды күнтізбелік 30 (отыз) күнге дейінгі мерзімге тоқтата тұруға.

7.4. Сақтандырушы міндетті:

	«МРІС» Жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру ережелері	Басылым 1: 16.07.2024ж.	Бет 10 - 31
		Қолданысқа енгізілді: 17.07.2024ж.	

- 1) сақтандыру құпиясын қамтамасыз етуге;
- 2) сақтандыру жағдайының мән-жайларын мұқият зерделеуге және сақтандыру төлемін жүзеге асырудан негізсіз бас тартуға жол бермеуге;
- 3) сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру шартында белгіленген мөлшерде, тәртіппен және мерзімдерде сақтандыру төлемін жүргізуге не Сақтанушыға және Пайда алушыға сақтандыру шартының талаптарына сәйкес сақтандыру төлемін жүзеге асырудан жазбаша дәлелді бас тартуды жіберуге;
- 4) Сақтанушыға сақтандыру шарттарын, оның сақтандыру шарты бойынша құқықтары мен міндеттерін түсіндіруге;
- 5) Сақтанушыны (Сақтандырылушыны/Пайда алушыны) сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін қажетті жетіспейтін құжаттар туралы 3 (үш) жұмыс күні ішінде хабардар етуге;
- 6) Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасында көзделген жағдайларды қоспағанда, Сақтанушы туралы мәліметтерді жария етпеуге;
- 7) сақтандыру шартына қатысты кез келген хабарламаларды, өтініштерді, талаптарды, хабарламаларды, түсініктемелерді жазбаша нысанда орындауға және басқа тарапқа тікелей беруге немесе оның жөнелтілгенін растауға мүмкіндік беретін тәсілмен жіберуге;
- 8) Сақтанушыны осы Ережелермен таныстыруға және оның талабы бойынша осы Ережелердің көшірмесін ұсынуға (жіберуге) немесе Сақтанушының олармен танысуы үшін Сақтандыру ережелеріне сілтеме беруге;
- 9) «Сақтандыру қызметі туралы» Заңның 15-2-бабы 2-тармағының 1-тармағына және екінші бөлігіне өз интернет-ресурсын және (немесе) сәйкес басқа ұйымдардың интернет-ресурстарын пайдаланған кезде Қазақстан Республикасының дербес деректер және оларды қорғау туралы заңнамасына сәйкес дербес деректерді жинау мен өңдеуді жүзеге асыру кезінде дербес деректерді қорғауды қамтамасыз етуге;
- 10) Сақтанушыға (Сақтандырылушыға, Пайда алушыға) барлық қажетті құжаттарды ұсынғаннан кейін құжаттарды қараудың және сақтандыру төлемін жүзеге асырудың шекті мерзімі туралы ақпарат беріледі.

7.5. Пайда алушы құқылы:

- 1) сақтандыру төлемін уақтылы жүзеге асыруға;
- 2) Сақтандырушының кінәсінен сақтандыру төлемін уақтылы жүзеге асырмағаны үшін өсімпұл алуға (өсімпұл төленген күнге Қазақстан Республикасының Ұлттық Банкі белгілеген қайта қаржыландыру ставкасы мөлшерінде мерзімі өткен әрбір күн үшін өсімпұл есептеледі);
- 3) Сақтандырушының интернет-ресурсында орналастырылған Ережелермен танысуға және олардың талабы бойынша көшірмесін алуға.

ТАРАУ 8. САҚТАНУШЫНЫҢ (ПАЙДА АЛУШЫНЫҢ) САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫ БАСТАЛҒАН КЕЗДЕГІ ІС-ӘРЕКЕТТЕРІ ЖӘНЕ САҚТАНДЫРУ ЖАҒДАЙЫНЫҢ БАСТАЛҒАНЫН РАСТАЙТЫН ҚҰЖАТТАРДЫҢ ТІЗБЕСІ

8.1. Сақтандыру жағдайы басталған кезде Сақтанушы (сақтандырылушы, пайда алушы):

- 1) қажет болған жағдайда медициналық көмекке жүгінуге және дәрігердің нұсқамаларын мұлтіксіз орындауға және жазатайым оқиғаның салдарын азайту үшін барлық мүмкін шараларды қолдануға;
- 2) болған оқиға туралы дереу хабарлауға және оқиғаны құзыретті органдарда (медициналық қызметтер, құқық қорғау органдары және басқа да құзыретті органдар, Қазақстан Республикасының қолданыстағы заңнамасына сәйкес) құжаттамалық түрде тіркеуге;

Life Nomad	«МРІС» Жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру ережелері	Басылым 1: 16.07.2024ж.	Бет 11 - 31
		Қолданысқа енгізілді: 17.07.2024ж.	

3) Сақтандырушыға осы Ережелердің 7.2-тармағының 4) тармақшасында көрсетілген мерзімдерде сақтандыру жағдайының басталғаны туралы жазбаша хабарлауға міндетті.

8.2. Сақтандыру жағдайын - Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде кез келген себеппен Сақтанушының қайтыс болуын растау үшін Пайда алушы келесіні ұсынуы тиіс:

1) Сақтандырылушының тегі, аты, әкесінің аты, қайтыс болу күні мен мән-жайлары көрсетілетін сақтандыру жағдайының басталуы туралы жазбаша өтініш;

2) Сақтандырылушының қайтыс болуы туралы куәліктің көшірмесі не eGov.kz порталда алынған өлімді мемлекеттік тіркеу туралы хабарлама;

3) Сақтандырылушының қайтыс болуы туралы медициналық куәліктің көшірмесі (қайтыс болу себепін көрсете отырып);

4) қайтыс болу себептері туралы патологиялық-анатомиялық (сот-медициналық) сараптама қорытындысының түпнұсқасы немесе нотариат куәландырған көшірмесі (егер мұндай сараптама жүргізілген жағдайда);

5) қайтыс болу себептері туралы қорытындылармен көрсетілген жағдайды қарайтын уәкілетті мемлекеттік органның құжаттары (қылмыстық және/немесе әкімшілік істі қозғау не қозғаудан бас тарту, қылмыстық және/немесе әкімшілік істі тоқтата тұру немесе тоқтату туралы қаулының көшірмесі), соттың шешімі/үкімі, жұмыс беруші жасайтын іс жүргізудегі жазатайым оқиға туралы акт, өрт сөндіру қызметінің қорытындысы және т. б.), оның құзыретіне жазатайым оқиғаның басталу фактісін растау, туындаған салдарларды нақтылау жатады, сондай-ақ олардың арасындағы себеп-салдарлық байланыс;

6) электрондық нысанда пайда алушының жеке басын куәландыратын құжат немесе құжаттың түпнұсқасымен салыстырып тексерілген көшірме және оның банктік деректемелері;

7) Сақтанушы пайда алушы ретінде нақты адамды тағайындамаған жағдайда, Сақтандырылған тұлға мұрагерлерінің мұрагерлік құқықтарына кіруін куәландыратын және сақтандыру төлемін алу үшін қажетті құжаттары (мұрагерлік құқығы туралы куәлік);

8) пайда алушының банктік деректемелерін көрсете отырып, пайда алушыдан сақтандыру төлемі туралы өтініш.

8.3. Сақтандыру жағдайларын - Сақтандырылушының жарақат алуы немесе сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде жазатайым оқиға салдарынан туындаған 1 немесе 2 топтағы сақтандырылушыға мүгедектік белгілеуін растау үшін:

1) Сақтандырылған тұлғаның тегі, аты, әкесінің аты, сақтандыру оқиғасының басталу күні мен мән-жайлары көрсетілетін сақтандыру жағдайының басталғаны туралы жазбаша өтініш;

2) жазатайым оқиғаның басталу фактісін растайтын құжаттар (травматологиялық пункттен анықтама немесе оның медициналық мекеменің мөрімен куәландырылған көшірмесі, медициналық мекеме берген және дәрігердің қолымен және осы мекеменің мөрімен расталған медициналық картадан (стационарлық және/немесе амбулаториялық науқастың ауру тарихынан) үзінді; рентген-сурет не өзге де сурет (УДЗ / КТ/ МРТ), тексерудің аспаптық әдісінің қорытындылары (рентгенологтың қорытындысы не УДЗ / МРТ / КТ хаттамасы), диагнозды растайтын өзге де тексерулердің нәтижелері;

3) сақтандырылушының мүгедектігін белгілеу туралы уәкілетті органның анықтамасының нотариат куәландырған көшірмесі;

4) сақтандырылушыға белгіленген мүгедектікке әкеп соққан диагнозды көрсете отырып, дәрігерлік-консультациялық комиссия қорытындысының көшірмесі;

5) уәкілетті адамның қолымен және медициналық мекеменің мөрімен расталған стационарлық және / немесе амбулаториялық науқастың ауру тарихынан үзінді көшірме;

6) құзыретіне растау жататын тиісті уәкілетті органның құжаты (қылмыстық және/немесе әкімшілік істі қозғау не қозғаудан бас тарту, қылмыстық және/немесе әкімшілік істі тоқтата тұру немесе тоқтату туралы қаулының көшірмесі, соттың шешімі/үкімі, жұмыс беруші жасайтын іс жүргізудегі жазатайым оқиға туралы акт, өрт

	«МРІС» Жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру ережелері	Басылым 1: 16.07.2024ж.	Бет 12 - 31
		Қолданысқа енгізілді: 17.07.2024ж.	

сөндіру қызметтерінің қорытындысы және т. б.) жазатайым оқиғаның басталу фактісі, туындаған салдарларды, сондай-ақ олардың арасындағы себеп-салдарлық байланысты нақтылау;

7) пайда алушының банктік деректемелерін көрсете отырып, пайда алушыдан сақтандыру төлемі туралы өтініш.

8.4. Егер сақтандыру жағдайы фактісі бойынша уәкілетті органдар қылмыстық іс қозғау туралы мәселені қараған жағдайда, Сақтандырушы Сақтанушыдан (пайда алушыдан) жазбаша нысанда сұрау салуға немесе уәкілетті органдарға қылмыстық іс қозғау туралы немесе қозғаудан бас тарту туралы қаулының, қылмыстық істі тоқтату туралы қаулының немесе сот үкімінің көшірмелерін беру туралы сұрау салуға құқылы. Егер сақтандыру жағдайы фактісі бойынша қылмыстық іс қозғалған болса, онда Сақтандырушының уәкілетті орган шешім қабылдағанға дейін сақтандыру төлемін жүзеге асыруды кейінге қалдыруға құқығы бар, ол туралы сақтанушы мен пайда алушыны жазбаша нысанда хабардар етеді.

8.5. Егер Сақтандырушы осы мәліметтерді мемлекеттік дерекқордан алуға мүмкіндігі болса, өтініш берушіден жоғарыда аталған құжаттардың кез келгенін сұратпауға немесе егер нақты мән-жайларды ескере отырып, олардың болмауы сақтандыру жағдайының басталу фактісін анықтауға мүмкіндік бермейтін болса, сақтанушыдан қосымша құжаттарды ұсынуды дәлелді түрде талап етуге құқылы.

8.6. Сақтандырушы сақтандыру жағдайы туралы хабарламаларды дереу тіркеуге және өтініш берушіге алынған құжаттардың тізбесін және олардың қабылданған күнін көрсете отырып анықтама беруге не оларды ұсыну туралы жазбаша сұрау жіберуге міндетті.

ТАРАУ 9. САҚТАНДЫРУ ТӨЛЕМДЕРІН ЖҮЗЕГЕ АСЫРУ МӨЛШЕРІ, ТӘРТІБІ МЕН ШАРТТАРЫ

9.1. Сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру төлемінің мөлшері-сақтандыру қорғанысы қолданылу кезеңінде жазатайым оқиға салдарынан Сақтандырылушының қайтыс болуы – осы қамту бойынша белгіленген сақтандыру сомасының 100% - құрайды.

Осы сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру шартының қолданылуы Сақтанушы қайтыс болған сәттен бастап тоқтатылады.

9.2. Сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру төлемінің мөлшері-Сақтандырылушыға сақтандыру қорғанысы қолданылу кезеңінде жазатайым оқиға салдарынан 1, 2 топтағы мүгедектікті белгілеу - осы қамту бойынша белгіленген сақтандыру сомасының 100%.

9.3. Егер мүгедектіктің басталуына әкеп соққан жазатайым оқиға сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде орын алса және мүгедектік осы кезеңде не сақтандыру қорғанысы қолданылу мерзімі аяқталған күннен бастап күнтізбелік 122 (жүз жиырма екі) күн ішінде белгіленсе, Сақтандырушы осы тараудың 9.2-тармағында көрсетілген сақтандыру төлемін жүзеге асыру жөніндегі міндеттемелерді көтереді.

Осы тармақта көзделген сақтандыру жағдайының күні жазатайым оқиға туралы актіде көрсетілген жазатайым оқиғаның күні, медициналық көмек көрсететін денсаулық сақтау ұйымының қорытындысында немесе жазатайым оқиғалардың басталғанын растауға уәкілетті өзге де уәкілетті мемлекеттік органдардың құжаттарында көрсетілген оқиға күні болып табылады.

Белгілі бір сақтандыру шартын жасасқаннан кейін енгізілген мүгедектікті белгілеу тәртібі мен шарттарын өзгерту бөлігінде заңнамаға енгізілген кез келген өзгерістер Сақтандырушының жауапкершілігін ұлғайтуға әкеп соқпайды.

9.4. Сақтандыру жағдайы басталған кезде сақтандыру төлемінің мөлшері-Сақтандырылушының сақтандыру қорғанысы қолданылу кезеңінде болған жазатайым оқиға салдарынан жарақат алуы дене жарақаттары бойынша төлемдер кестесіне (осы

	«МРІС» Жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру ережелері	Басылым 1: 16.07.2024ж.	Бет 13 - 31
		Қолданысқа енгізілді: 17.07.2024ж.	

Ережелерге 1-қосымша) сәйкес айқындалады, бірақ осы сақтандыру өтемі бойынша белгіленген сақтандыру сомасынан аспайды.

9.5. Осы тараудың 9.4-тармағында көрсетілген сақтандыру жағдайы бойынша сақтандыру төлемінің мөлшері мынадай шарттарға сәйкес келуге тиіс:

1) бір жазатайым оқиға салдарынан пайда болған және «Дене жарақаттары бойынша төлемдер кестесінің» бір бөлімінде айтылған бірнеше жарақаттар болған жағдайда сақтандыру төлемі сақтандыру төлемінің ең үлкен мөлшерімен жарақаттануды көздейтін бапқа сәйкес жүргізіледі. Егер жарақат белгілі бір бөлімнің бір бабының әртүрлі тармақтарында немесе бір бөлімнің әртүрлі баптарының әртүрлі тармақтарында келтірілген болса, дәл осындай тәртіп қолданылады.

2) бір жазатайым оқиға салдарынан пайда болған және «Дене жарақаттары бойынша төлемдер кестесінің» әртүрлі бөлімдерінде айтылған бірнеше жарақаттар болған жағдайда сақтандыру төлемі әрбір жарақат бойынша жеке жүргізіледі, бірақ төлемдердің жалпы сомасы осы қосымша сақтандыру өтемі бойынша сақтандыру сомасының мөлшерінен аспауға тиіс.

3) «Дене жарақаттары бойынша төлемдер кестесінің» бір бапта көрсетілген бір немесе бірнеше жарақат болған жағдайда, сақтандыру төлемі жарақаттар санына қарамастан осы бапқа сәйкес бір рет жүргізіледі.

4) сақтандыру төлемінің мөлшері бір аяқ-қол үшін жарақат алған жағдайда белгіленеді (егер «Дене жарақаттары бойынша төлемдер кестесінде» өзгеше айтылмаса), екі аяқ-қолдың ұқсас жарақаттары кезінде сақтандыру төлемінің мөлшері екі еселенеді.

5) «Дене жарақаттары бойынша төлемдер кестесінің» тиісті ескертпелерінде сақтандыру төлемінің мөлшерін айқындауға, қандай да бір жарақаттың сипатын және аталған кестенің ережелерін қолдану тәртібін айқындауға қатысты өзге де шарттар келтірілуі мүмкін. Жоғарыда келтірілген шарттар тиісті ескертпелердің шарттарымен қайшы келген жағдайда осы ескертпелердің шарттары қолданылады.

6) сақтандырушы төлемдер кестесінде тікелей көрсетілмеген дене жарақаттары бойынша төлеуден бас тартуға құқылы.

9.6. Құжаттарды қараудың шекті мерзімі және сақтандыру төлемін жүзеге асыру не сақтандыру төлемін жүзеге асырудан бас тарту туралы шешім қабылдау барлық қажетті құжаттарды алған күннен бастап 15 (он бес) жұмыс күнінен кешіктірілмейтін мерзімде қабылданады.

Егер сақтандыру төлемін жүзеге асыру туралы шешім белгіленген мерзімде қабылданбаса, ұсынылған құжаттарға қосымша ақпарат не мәліметтер талап етіледі, сақтандырушы сақтандыру төлемін жүзеге асыру мерзімдерін ұзарту қажеттілігінің себептерін түсіндіре отырып, сақтанушыны (Сақтандырылушыны, Пайда алушыны) хабардар етеді. Бұл ретте сақтандыру төлемі сақтандыру төлемін жүзеге асыруға арналған құжаттарды қараудың шекті мерзімі күнінен бастап 15 (он бес) жұмыс күнінен аспайтын мерзімде жүзеге асырылады.

Сақтандыру төлемі Пайда алушының(-лардың) банктік шотына ақша қаражатын аудару арқылы жүзеге асырылады.

Бас тарту туралы шешім Сақтанушыға жазбаша нысанда бас тарту себептерін дәлелді негіздеумен және Сақтанушының (Сақтандырылушының, Пайда алушының) сақтандыру төлемінің мөлшерімен келіспеген немесе сақтандыру төлемінен бас тартқан жағдайда Сақтандырушыға өтініш беру құқығы туралы, сондай-ақ сақтандыру омбудсманына, уәкілетті органға және (немесе) сотқа өз құқықтарын қорғау үшін жүгінуге құқығы туралы хабарламамен хабарланады.

Сақтандырушының сақтандыру төлемін жүргізуден бас тартуына сақтанушы (сақтандырылушы) және (немесе) пайда алушы болып табылатын өзге тұлға дауды сақтандыру омбудсманы Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген тәртіппен және шарттарда реттеген жағдайда сотта шағым жасай алады.

	«МРПС» Жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру ережелері	Басылым 1: 16.07.2024ж.	Бет 14 - 31
		Қолданысқа енгізілді: 17.07.2024ж.	

9.7. Сақтандырушы сақтандыру жағдайлары бойынша ақпаратты тексеруге және қажет болған жағдайда тиісті уәкілетті органдарға және өзге де ұйымдарға сұрау салулар жіберуге құқылы. Бұл жағдайда сақтандыру төлемін жүзеге асыру не одан бас тарту туралы шешім қабылдау уәкілетті органның (ұйымның) жауабын алғанға дейін тоқтатыла тұрады, бұл туралы өтініш беруші міндетті түрде хабардар етіледі.

9.8. Сақтандыру төлемі оң шешім қабылданған күннен бастап 5 (бес) жұмыс күні ішінде пайда алушының банктік шотына аудару жолымен біржолғы төлеммен жүргізіледі.

9.9. Сақтандыру төлемін жүзеге асыру кезінде Сақтандырушы бұл туралы пайда алушыны хабардар ете отырып, сақтанушының сақтандыру шарты бойынша сақтанушының кез келген берешегі мөлшеріндегі соманы одан ұстап қалуға құқылы.

9.10. Жоғарыда аталған сақтандыру жағдайлары бойынша пайда алушы болып табылады:

1) жазатайым оқиға салдарынан Сақтандырылушы қайтыс болған жағдайда - Сақтандырылушының мұрагері немесе сақтандыруға арналған өтініште/пайда алушыны ауыстыру туралы өтініште көрсетілген өзге тұлға;

2) Сақтандырылушыға жазатайым оқиғаның салдарынан 1, 2 топтағы мүгедектік анықталған жағдайда, жазатайым оқиғаның салдарынан дене жарақатын алу - Сақтандырылушы.

ТАРАУ 10. САҚТАНДЫРУ ШАРТЫНЫҢ ҚОЛДАНЫЛУ МЕРЗІМІ МЕН ОРНЫ

10.1. Сақтандыру шарты 12 ай мерзімге жасалады. Сақтандыру қорғанысы қолданылу мерзімі сақтандыру шартының қолданылу мерзіміне сәйкес келеді.

10.2. Сақтандыру шарты, егер сақтандыру шартында өзгеше көзделмесе, сақтандыру сыйлықақысының сомасы Сақтандырушының банктік шотына түскен күннен кейінгі күннің 00 сағат 00 минутынан бастап күшіне енеді.

10.3. Сақтандыру шарты мынадай аумақтарды қоспағанда, Қазақстан Республикасының аумағында да, одан тыс жерлерде де қолданылады:

1) шегінде әскери іс-қимылдар және (немесе) терроризмге қарсы операциялар жүргізілетін мемлекеттердің аумақтары;

2) оларға қатысты әскери санкциялар қолданылған мемлекеттер;

3) шегінде эпидемия ошақтары анықталған және танылған аумақтар;

4) Қазақстан Республикасының СІМ ресми түрде ұсынбаған мемлекеттердің аумақтары.

ТАРАУ 11. ШАРТТЫ ТОҚТАТУ ЖӘНЕ БҰЗУ

11.1. Сақтандыру шарты тоқтатылады:

1) сақтандыру шартының қолданылу мерзімі өткеннен кейін;

2) Сақтандырушы сақтандыру сомасы мөлшерінде сақтандыру төлемін (сақтандыру төлемдерін) жүзеге асырғаннан кейін жүзеге асырылады.

3) Сақтандырылушының сақтандыру жағдайына байланысты емес табиғи себептер бойынша қайтыс болуы, сондай-ақ тиісті құжат болған кезде ол хабар-ошарсыз кетті деп жарияланған жағдайда.

11.2. Осы тарауда көзделген сақтандыру шартын тоқтату негіздерінен басқа, сақтандыру шарты келесі жағдайларда мерзімінен бұрын тоқтатылады:

1) сақтандыру объектісі өмір сүруін тоқтатқан кезде;

2) сақтандыру жағдайының туындау мүмкіндігі жойылып, сақтандыру тәуекелінің болуы сақтандыру жағдайынан өзгеше мән-жайлар бойынша тоқтатылған кезде;

3) заңда көзделген жағдайларды қоспағанда, сақтандырушыны мәжбүрлеп тарату (қызметін мәжбүрлеп тоқтату туралы) туралы сот шешімі заңды күшіне енген;

4) «Сақтандыру қызметі туралы» Қазақстан Республикасының Заңында көзделген жағдайларда.

	«МРІС» Жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру ережелері	Басылым 1: 16.07.2024ж.	Бет 15 - 31
		Қолданысқа енгізілді: 17.07.2024ж.	

Көрсетілген жағдайларда сақтандыру шарты шартты тоқтату үшін негіз ретінде көзделген мән-жайлар туындаған кезден бастап тоқтатылды деп есептеледі, бұл туралы мүдделі Тарап екінші Тарапты дереу хабардар етуге тиіс.

11.2. Осы тараудың 11.2-тармағында көзделген негіздер бойынша сақтандыру шарты мерзімінен бұрын тоқтатылған кезде сақтандырушы сақтанушыға сақтандыру сыйлықақысын қайтару кезінде сақтандырушының істі жүргізуге арналған шығыстарын шегергендегі сақтандыру қолданылған уақытқа барабар сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігіне құқығы болады.

11.3. Екінші Тараптың сақтандыру шартының талаптарын елеулі түрде бұзуына байланысты тарап оны орындаудан біржақты бас тартқан жағдайда да сақтандыру шарты бұзылды деп есептеледі. Сақтандыру шартын бұзуға бастамашы Тарап екінші Тарапты шартты алдағы бұзу күніне дейін кемінде 30 (отыз) күн бұрын алдағы бұзу туралы хабардар етуге міндетті.

11.4. Сақтандырушы таратылған кезде сақтандыру сыйлықақыларын қайтару Қазақстан Республикасының сақтандыру және сақтандыру қызметі туралы заңнамасында белгіленген кредиторлардың талаптарын қанағаттандыру кезектілігіне сәйкес жүзеге асырылады.

11.5. Сақтандырушының сақтандыру шартының талаптарын елеулі бұзуына байланысты сақтанушының талабы бойынша сақтандыру шарты мерзімінен бұрын тоқтатылған жағдайда сақтандыру сыйлықақысы сақтандырушы тарапынан қандай да бір ұстап қалусыз толық көлемде қайтарылуға жатады.

11.6. Егер Сақтанушының бас тартуы осы тараудың 11.2-тармағында көрсетілген мән-жайларға байланысты болмаса, Сақтанушы Сақтандыру шартынан кез келген уақытта бас тартуға құқылы, Ережелердің 11.8-тармағында көрсетілген жағдайды қоспағанда, сақтандырушыға төленген сақтандыру сыйлықақысы қайтарылуға жатпайды.

11.7. Сақтанушы сақтандыру шартынан бас тартқан жағдайда, ол жасалған күннен бастап күнтізбелік он төрт күн ішінде Сақтандырушы Сақтанушыға сақтандыру сыйлықақысының бір бөлігін шегергендегі алынған сақтандыру сыйлықақысын сақтандыру қолданылған уақытқа және алынған сақтандыру сыйлықақысының он пайызынан аспайтын сақтандыру шартын бұзуға байланысты шығындарға барабар қайтаруға міндетті.

11.8. Сақтандыру шартының мерзімінен бұрын тоқтатылуы Сақтандырушының кінәсінен оның талаптарының орындалмауынан туындаған жағдайларда, соңғысы сақтанушыға өзі төлеген сақтандыру сыйлықақысын толығымен қайтаруға міндетті.

ТАРАУ 12. ФОРС-МАЖОР

12.1. Тараптар жауапты болмайды толық немесе жартылай міндеттемелерді орындамау салдарынан сақтандыру шарты бойынша өрт, дүлей апаттар, соғыс, кез келген сипаттағы әскери операциялар, жаппай тәртіпсіздік, ереуілдер, қоршауды, тыйым салынған, экспорт немесе импорт қабылдаған мемлекеттік орган актінің немесе басқа, тараптарға байланысты емес мән-жайлар. Міндеттемелерді орындау мерзімі осындай мән жайлар қолданылатын уақытқа пропорционалды түрде кейінге қалдырылады.

ТАРАУ 13. ҚОСЫМША ЕРЕЖЕЛЕР

13.1. Сақтандыру шартының қолданылу кезеңінде туындайтын барлық даулар келіссөздер жолымен шешіледі.

13.2. Сақтандырушының Сақтанушының, Пайда алушының Сақтандыру шартынан туындайтын келіспеушіліктер бойынша жазбаша талаптарын қанағаттандырудан бас тартуына сақтанушы/пайда алушы дауды сақтандыру омбудсманы Қазақстан Республикасының заңдарында көзделген тәртіппен және шарттарда реттеу тәртібін сақтаған жағдайда шағым жасай алады.

	«МРІС» Жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру ережелері	Басылым 1: 16.07.2024ж.	Бет 16 - 31
		Қолданысқа енгізілді: 17.07.2024ж.	

13.3. Сақтанушы сыйлықақы төлеумен келесіні растайды:

1) сақтандырушының уәкілетті органы әзірлеген және бекіткен және сақтандыру шартын жасасу күніне қолданыста болған және nomadlife.kz сайтта жарияланған Сақтандыру ережелерімен өзінің келіскенін және танысуын.

2) «Дербес деректер және оларды қорғау туралы» Қазақстан Республикасының №94-V Заңына сәйкес Сақтандырушының не үшінші тұлғаның Сақтанушының, Сақтандырылушының (пайда алушының) дербес деректерін жинауға, өңдеуге, сақтауға және беруге өзінің келісімін.

13.4. Дербес деректерді пайдалану Сақтандырушының не үшінші тұлғаның сақтандыру шартының/полисінің және/немесе Қазақстан Республикасы заңнамасының талаптарын орындауы мақсатында, сондай-ақ Сақтандырушы қызметінің мақсаттарын тұтастай іске асыру үшін жүзеге асырылады.

13.5. Сақтандыру шарты (сақтандыру полисі) бойынша барлық төлемдер Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы – теңгемен жүзеге асырылады. Шарт бойынша сақтандыру сомасы, сақтандыру төлемі және сақтандыру сыйлықақысы Қазақстан Республикасының ұлттық валютасы – теңгемен белгіленген және сақтандыру (сақтандыру полисі) Ережесі мен шартының талаптарына сәйкес теңгемен төленуге/өтелуге жатады.

№1-қосымша

Дене жарақаттары бойынша төлемдер туралы жалпы ережелер

1. Бір жазатайым оқиға салдарынан пайда болған және «Дене жарақаттары бойынша төлемдер кестесінің» бір бөлімінде айтылған бірнеше жарақаттар болған жағдайда сақтандыру төлемі сақтандыру төлемінің ең үлкен мөлшерімен жарақаттануды көздейтін бапқа сәйкес жүргізіледі. Егер жарақат белгілі бір бөлімнің бір бабының әртүрлі тармақтарында немесе бір бөлімнің әртүрлі баптарының әртүрлі тармақтарында келтірілген болса, дәл осындай тәртіп қолданылады.
2. Бір жазатайым оқиға салдарынан пайда болған және «Дене жарақаттары бойынша төлемдер кестесінің» әртүрлі бөлімдерінде келісілген бірнеше жарақаттар болған жағдайда сақтандыру төлемі әрбір жарақат бойынша жеке жүргізіледі, бірақ төлемдердің жалпы сомасы сақтандыру сомасынан аспауға тиіс.
3. «Дене жарақаттары бойынша төлемдер кестесінің» бір бабында көрсетілген бір немесе бірнеше жарақаттар болған жағдайда, сақтандыру төлемі жарақаттар санына қарамастан осы бапқа сәйкес бір рет жүргізіледі.
4. Сақтандыру төлемінің мөлшері бір аяқ-қол үшін жарақат алған жағдайда белгіленеді (егер «Дене жарақаттары бойынша төлемдер кестесінде» өзгеше айтылмаса), екі аяқ-қолдың ұқсас жарақаттары кезінде сақтандыру төлемінің мөлшері екі есе артады.
5. «Дене жарақаттары бойынша төлемдер кестесінің» тиісті ескертпелерінде сақтандыру төлемінің мөлшерін айқындауға, қандай да бір жарақаттың сипатын және аталған кестенің ережелерін қолдану тәртібін айқындауға қатысты өзге де шарттар келтірілуі мүмкін. Жоғарыда келтірілген шарттар тиісті ескертпелердің шарттарымен қайшы келген жағдайда осы ескертпелердің шарттары қолданылады.
6. Сақтандырушы төлемдер кестесінде айтылмаған дене жарақаттары бойынша төлеуден бас тартуға құқылы.

Дене жарақаттары бойынша төлемдер кестесі

№ р/т	Дене жарақатының сипаты	Сақтандыру төлемінің мөлшері (сақтандыру сомасының %)
1 БӨЛІМ. БАС СҮЙЕК СҮЙЕКТЕРІ, ЖҮЙКЕ ЖҮЙЕСІ		
1.	Бас сүйек сүйектерінің сынуы	
	а) күмбез сүйектерінің сыртқы пластинкасы	5
	б) күмбез	15
	в) негізі	20
	г) күмбезі мен негізі	25
2.	Интракраниальды травматикалық гематомалар	
	а) эпидуральды	10
	б) субдуральды	15
	в) эпидуральды және субдуральды (ми ішілік)	20
3.	Мидың зақымдануы	
	а) мидың көгеруі, субарахноидты қан кету	10
	б) бас сүйек қуысының алынбаған бөгде денелері (тігісті және пластикалық материалды қоспағанда)	15
	в) ми затының мелжемдеуі (симптоматологияны көрсетпей)	50

Ескертпелер:

1. Егер бас сүйек-ми жарақатына байланысты бас сүйек сүйектеріне, миға және оның қабықтарына хирургиялық араласу жүргізілсе, сақтандыру сомасының қосымша 10% - ы бір рет төленеді.

2. Бір сақтандыру жағдайының нәтижесінде бір бапта көрсетілген дене жарақаттары орын алған жағдайда, сақтандыру төлемі ең ауыр дене жарақатын ескеретін тармақшалардың бірі бойынша төленеді. Әртүрлі баптарда көрсетілген дене жарақаттары кезінде сақтандыру төлемі олардың әрқайсысын есепке ала отырып, жинақтау жолымен жүзеге асырылады.

Ескерту: бас миының жарақаты салдарынан көру өткірлігі төмендеген немесе есту қабілеті төмендеген кезде сақтандыру төлемі осы жарақатты және көрсетілген асқынуларды ескере отырып, тиісті баптар бойынша жиынтықтау жолымен төленеді.

4.	Бір немесе бірнеше ми нервтерінің перифериялық жарақаты	10
----	---	----

Ескерту: егер бас сүйегінің негізі сынған кезде бас сүйек-ми нервтерінің зақымдануы орын алса, сақтандыру сомасы 1-бап бойынша төленеді; 4-бап бұл ретте қолданылмайды.

5.	Жұлынның жарақаты кез-келген деңгейде, жылқы құйрығы	
	а) ішінара алшақтық	50
	б) жұлынның толық үзілуі	100

Ескерту: егер омыртқа мен жұлынның жарақатына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе, сақтандыру сомасының қосымша 10% - ы бір рет төленеді.

6.	Мойын, иық, бел, сакральды өрімнің жарақаты (үзіліс, жарақат)	
	а) өрімнің ішінара үзілуі	40
	б) өрімнің үзілісі	70

Ескерту: жарақатқа байланысты туындаған невралгиялар, нейропатиялар сақтандыру төлеміне негіз бермейді.

7.	Үзіліс нервтердің:	
	а) бір кәрі жілік, шынтақ немесе орта деңгейінде білезік буыны мен білек, кіші жіліктік немесе үлкен жіліктік	10
	б) екі және одан көп: кәрі жілік, шынтақ, орта деңгейінде білезік буыны мен білек, кіші жіліктік және үлкен жіліктік нервтер	20
	в) бір: қолтық астылық, кәрі жілік, шынтақ, орта деңгейінде шынтақ буынының және иықтың, құйымшақ және жамбас	25
	г) екі және одан көп: қолтық астылық, кәрі жілік, шынтақ, орта деңгейінде шынтақ буынының және иықтың, құйымшақ және жамбас	40

Ескерту: аяқ, саусақ және қол деңгейіндегі нервтердің жарақаты сақтандыру төлеміне негіз бермейді

2 бөлім. КӨРУ ОРГАНДАРЫ

8.	Бір көздің аккомодациясының сал ауруы	15
9.	Гемиянопия (бір көздің көру аймағының жартысының пролапсы), көз алмасының бұлшық еттерінің жарақаты (травматикалық страбизм, птоз, диплопия)	15
10.	Бір көздің көру өрісінің тарылуы (концентрлі емес және концентрлі)	10
11.	Бір көздің пульсирленген экзофтальмы	10
12.	Көру өткірлігінің төмендеуіне әкелмейтін көз жарақаты:	
	а) көз алмасының енетін жарақаты, 2,3 дәрежелі күйік, гемофтальм	5

Ескертпелер:

1. Дәрежесі көрсетілмеген көздің күйіп қалуы, сондай-ақ патологиялық өзгерістерге әкеп соқпаған 1-дәрежелі көздің күйіп қалуы сақтандыру төлеміне негіз бермейді.

2. Егер 12-бапта аталған жарақаттар көру өткірлігінің төмендеуіне әкеп соқтырса, сақтандыру сомасы 17-бапқа сәйкес төленеді; 12-бап бұл ретте қолданылмайды. Егер көз алмасының жарақатына байланысты 12-бап бойынша сақтандыру төлемі жүзеге асырылса, ал болашақта жарақат көру өткірлігінің төмендеуімен қиындаса және бұл сақтандыру төлемін үлкен мөлшерде жүзеге асыруға негіз болса, бұрын жүзеге асырылған сақтандыру төлемінің сомасы ұсталады.

3. Көру өткірлігінің төмендеуіне әкеп соқпаған көз қабығындағы үстірт бөгде денелер, көгеру, көз алмасының контузиясы сақтандыру төлеміне негіз бермейді.

	«МРПС» Жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру ережелері	Басылым 1: 16.07.2024ж.	Бет 19 - 31
		Қолданысқа енгізілді: 17.07.2024ж.	

13.	Бір көздің жас жолдарының жарақаты, бұл жас жолдарының функциясының бұзылуына әкеледі.	5
<i>Ескертпе: егер көз жарақатынан кейін 3 ай өткен соң көз дәрігері 8, 9, 10, 11, 13-бапта аталған патологиялық өзгерістер бар екенін және көру өткірлігінің төмендегенін анықтаса, сақтандыру төлемі барлық салдарларды ескере отырып, жиынтықтау жолымен жүргізіледі, бірақ бір көз үшін сақтандыру сомасының 50% - нан аспайды.</i>		
14.	Көз (көздер) жарақаты:	
	а) 0,01-ден төмен емес көру қабілеті бар бір көздің немесе екі көздің көру қабілетінің толық көрмеуі	100
	б) бір көздің толық көрмеуі	50
15.	Көз алмасының жарақаты салдарынан соқыр көзді алып тастау	10
16.	Орбитаның сынуы	10
17.	Көру өткірлігінің төмендеуі (1-кестені қараңыз.)	
<i>Ескертпелер:</i>		
1. Жарақат салдарынан көру өткірлігінің төмендеуіне және басқа да салдарға байланысты сақтандыру төлемі туралы шешім емдеу аяқталғаннан кейін, бірақ жарақатқа әкеп соққан жазатайым оқиға болған күннен бастап 3 айдан ерте емес қабылданады. Осы мерзім аяқталғаннан кейін Сақтанушы екі көздің көру өткірлігін (түзетуді қоспағанда) және дене жарақатының басқа салдарын анықтау үшін көз дәрігеріне жіберіледі. Мұндай жағдайларда 12, 13, 16-баптар бойынша жарақаттарды ескере отырып, алдын ала сақтандыру төлемі жүргізілуі мүмкін.		
2. Егер жарақат алғанға дейін жарақат алған көздің көру өткірлігі туралы ақпарат болмаса, онда шартты түрде қарастырған жөн, ол жарақатсыз көзбен бірдей болды. Алайда, егер жарақаттанбаған көздің көру өткірлігі жарақаттанғаннан төмен болса, шартты түрде қарастырған жөн, жарақаттанған көздің көру өткірлігі 1,0 болды		
3. Егер жарақат екі көзге де зақым келтірсе және жарақат алғанға дейін олардың көру қабілеті туралы ақпарат болмаса, олардың көру өткірлігі 1,0 болды деп болжау керек.		
4. Егер көру өткірлігінің жарақаттан кейінгі төмендеуіне байланысты жасанды линза имплантацияланған немесе түзеткіш линза қолданылған жағдайда, сақтандыру төлемі операцияға дейінгі көру өткірлігін ескере отырып жүзеге асырылады.		
3 бөлім. ЕСТУ МҮШЕЛЕРІ		
18.	Құлақ жарғағының жарақаты:	
	а) құлақ жарғағының 1/3 бөлігіне дейін болмауы	5
	б) құлақ жарғағының 1/3 – ½ бөлігінің болмауы.	7
	в) құлақ жарғағының ½ бөлігінен артық болмауы	20
<i>Ескертпе: 18-бап (а, б, в) бойынша сақтандыру төлемі туралы шешім жара жазылғаннан кейін жүргізілген куәландыру деректерінің негізінде қабылданады.</i>		
19.	Есту қабілетінің төмендеуіне әкелетін бір құлақтың жарақаты	
	а) 1-ден 3 м-ге дейінгі қашықтықта сыбырлап сөйлеу (500, 1000, 4000 Гц жиілігіне байланысты аудиограмма деректері бойынша 30-50 дБ-ға төмендеу)	5
	б) сыбырлау-0, 1 м-ге дейін сөйлесу (500, 1000, 4000 Гц жиіліктеріне байланысты аудиограмма деректері бойынша 60-80 дБ-ға төмендеу)	15
	в) толық саңырау (ауызекі сөйлеу-0)	40
<i>Ескерту: есту жарақатының салдарынан төмендеуіне байланысты сақтандыру төлемі туралы шешім емдеу аяқталғаннан кейін, бірақ аспаптық зерттеулердің деректері бойынша жарақат алған күннен бастап 3 айдан ерте емес қабылданады. Осы мерзім өткеннен кейін сақтанушы ауыр жарақаттың салдарын анықтау үшін ЛОР маманына жіберіледі.</i>		
4 бөлім. ТЫНЫС АЛУ ЖҮЙЕСІ		
20.	Мұрын сүйектерінің, шеміршегінің сынуы, шығуы	1
21.	Мұрын сүйектерінің, шеміршегінің сынуы, шығуы, алдыңғы маңдай қабырғасы, гаймор қойнауы, торлы сүйек кеңсірігінің сынуы, шығуы	5
<i>Ескертпе: егер мұрын сүйектерінің, шеміршектерінің сынуына, орнынан қозғалып кетуіне байланысты</i>		

	«МРПС» Жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру ережелері	Басылым 1: 16.07.2024ж.	Бет 20 - 31
		Қолданысқа енгізілді: 17.07.2024ж.	

оның орнынан қозғалуы орын алса және ол медициналық мекеменің анықтамасымен, куәландыру нәтижелерімен расталса, сақтандыру төлемі 20 және 48-баптар бойынша (егер осы бапты қолдануға негіз болса) жинақтау жолымен жүргізіледі.

22.	Кеуде қуысы мен оның мүшелерінің жарақаты	
	а) өкпе жеткіліксіздігі (жарақат алған күннен бастап 3 ай өткен соң)	10
	б) өкпенің бір бөлігін, жартысын алып тастау	40
	в) бір өкпені алып тастау	60

Ескертпе: 22-баптың Б), в) тармағы бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асыру кезінде 22-баптың а) тармағы қолданылмайды

23.	1. Төс сүйегінің сынуы	5
	2. Қабырғалардың сынуы	
	а) бір	3
	б) екі-үш	5
	в) төрт-бес	10
	г) алты-сегіз	15
	д) тоғыз-он	20
	е) оннан астам қабырғаның сынуы	25

24.	Жарақатқа байланысты кеуде қуысының ену жарақаты, торакоскопия, торакоцентез, торакотомия	
	а) торакотомия жүргізуді талап етпейтін, кеуде қуысы органдарының дене жарақатынсыз еніп кететін жарасына байланысты жүргізілген торакоскопия, торакоцентез	5
	Торакотомия	
	б) кеуде қуысы мүшелерінің дене жарақаты болмаған кезде	10
	в) кеуде қуысы мүшелерінің зақымдануы кезінде	15
	г) қайталанатын торакотомиялар (олардың санына қарамастан)	5

Ескертпелер:

1. Егер кеуде қуысы мен оның мүшелерінің жарақаттануына байланысты өкпені немесе оның бір бөлігін алып тастау жүргізілсе, сақтандыру төлемі 22-бапқа сәйкес жүзеге асырылады; бұл ретте 24-бап қолданылмайды

2. Егер кеуде қуысының жарақатына байланысты торакоскопия, торакоцентез, торакотомия жүргізілсе, сақтандыру төлемі ең күрделі араласуды ескере отырып бір рет жүзеге асырылады.

25.	Көмейдің, трахеяның, қалқанша шеміршектің жарақаты, тіласты сүйектің сынуы, жоғарғы тыныс жолдарының күйіп қалуы, функциялардың бұзылуына әкелмеген.	2
26.	Көмейдің, трахеяның, тіл асты сүйегінің, қалқанша шеміршектің жарақаты, жарақатқа байланысты жасалған трахеотомия	
	а) дауыстың жоғалуы, жарақаттан кейін кемінде 3 ай бойы трахеотомиялық түтік кию	5
	б) дауыстың жоғалуы, жарақаттан кейін кемінде 6 ай бойы трахеотомиялық түтік кию	10

Ескерту: 26-бап бойынша сақтандыру төлемі 25-бап бойынша жарақатқа байланысты жүзеге асырылған сақтандыру төлеміне қосымша жүргізіледі, егер сақтанушы өз өтінішінде жарақат көмей немесе трахея функциясының бұзылуына әкеп соқтырғанын көрсеткен жағдайда, жарақаттан кейін 3 ай өткен соң маманның қорытындысын алу қажет. Осы мерзімнен бұрын сақтандыру төлемі 25-бап бойынша жүргізіледі.

5-бөлім. ЖҮРЕК-ТАМЫР ЖҮЙЕСІ

27.	Жүрек, оның қабықшалары мен ірі магистральдық тамырларының жарақаты, жүрек-қан тамырлары жеткіліксіздігіне әкеп соқпаған.	10
28.	Жүрек, оның қабықшалары мен ірі магистральдық тамырларының жарақаты, жүрек-қан тамырлары жеткіліксіздігіне әкелген	

	«МРПС» Жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру ережелері	Басылым 1: 16.07.2024ж.	Бет 21 - 31
		Қолданысқа енгізілді: 17.07.2024ж.	

	а) 1 -дәрежелі	5
	б) 2-3 дәрежелі	10
<i>Ескерту: егер анықтамада жүрек-қан тамырлары жеткіліксіздігінің дәрежесі көрсетілмесе, 28-бап бойынша сақтандыру төлемі жүргізілмейді</i>		
29.	Ірі перифериялық тамырлардың жарақаты (қан айналымының бұзылуына әкелмеген) :	
	а) иық, жамбас	10
	б) білек, жіліншік	5
30.	Қан тамырларының жеткіліксіздігіне алып келген ірі перифериялық тамырлардың жарақаты	10
Ескертпелер: 1. Ірі магистральды тамырларға мыналар жатады: қолқа, өкпе, атаусыз, каротид артериялары, ішкі мойын тамырлары, жоғарғы және төменгі қуыс тамырлары, қақпалық көктамыр және ішкі ағзалардың қан айналымын қамтамасыз ететін магистральды тамырлар. Ірі перифериялық тамырларға мыналар жатады: бұғаналық, қолтықтасты, иық, шынтақ және кәрі жілік артериялары, мықын, тізеасты, үлкен асықты жіліктің алдыңғы және артқы жіліниік артериялары; иық, бұғанаасты, қолтықтасты, мықым және тізеасты тамырлар. 2. Егер төлем туралы өтініште жарақат жүрек-қан тамырлары функциясының бұзылуына әкеліп соқтырғаны көрсетілсе, маманның қорытындысын алу қажет. 3. Егер осы баптарда көрсетілген жарақаттың асқынулары жарақаттан кейін 3 ай өткен соң медициналық мекемеде анықталса және осы мекеменің анықтамасымен расталса, 28, 30-бап бойынша сақтандыру төлемі қосымша жүргізіледі. Осы мерзімнен бұрын сақтандыру төлемі 27,29-бап бойынша жүргізіледі. 4. Егер ірі тамырлардың жарақаттануына байланысты қан тамырларын қалпына келтіру мақсатында операциялар жүргізілсе, қосымша сақтандыру сомасының 5% мөлшерінде сақтандыру төлемі бір рет жүзеге асырылады.		
6 бөлім. АС ҚОРЫТУ МҮШЕЛЕРІ		
31.	Жоғарғы жақтың, бет сүйектің немесе төменгі жақтың сынуы	
	а) Бір сүйектің сынуы	5
	б) екі немесе одан да көп сүйектердің сынуы немесе бір сүйектің қос сынуы	10
<i>Ескерту: тістерді жоғалту кезінде пайда болған альвеолярлы процестің сынуы сақтандыру төлеміне негіз бермейді.</i>		
32.	Жақ сүйегінің жарақаты, келесіге әкеп соққан:	
	а) жақтың бөліктері (альвеолярлы процесті қоспағанда)	40
	б) төменгі жақтың толық болмауы	80
Ескертпелер: 1. Төменгі жақтың жалпы ақауына немесе жақтың бір бөлігінің болмауына байланысты сақтандыру төлемі кезінде олардың санына қарамастан тістердің жоғалуы да қосылады. 2. Жақ жарақаты ауыз қуысының басқа мүшелерінің жарақатымен бірге жүретін жағдайларда (33-бап) сақтандыру төлемі түрінде төленуге жататын сақтандыру сомасының пайызы осы зақымдарды есепке ала отырып, тиісті баптар бойынша жиынтықтау жолымен айқындалады. 3. 32-бап бойынша сақтандыру төлемі кезінде жедел араласулар үшін қосымша сақтандыру төлемі жүргізілмейді.		
33.	Тілдің жарақаты, келесіге әкеп соққан:	
	а) тіл ұшының болмауы	5
	б) тілдің дистальды үштен бірінің болмауы	10
	в) тілдің орта үштен бір деңгейінде болмауы	20
	г) түбір деңгейінде тілдің болмауы немесе тілдің толық болмауы	50
34.	Жұтқыншақтың, өңештің, асқазанның, ішектің жарақаты (жаралануы, жарылуы, күйіп қалуы), сондай-ақ осы зақымдануларға байланысты немесе өңештен, асқазаннан бөгде заттарды алып тастау мақсатында, функционалдық бұзылуларға әкеп соқпаған эзофагостроскопия.	5

	«МРПС» Жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру ережелері	Басылым 1: 16.07.2024ж.	Бет 22 - 31
		Қолданысқа енгізілді: 17.07.2024ж.	

35.	Өңештің жарақаты (жарақат, жыртылу, күйік) ,	
	а) өңештің тарылуына себеп болды	40
	б) өңештің бітелуі (гастростома болған кезде), сондай-ақ өңеш пластикасынан кейінгі жағдай	80
<i>Ескерту: 35-бап бойынша сақтандыру төлемінің мөлшері жазатайым оқиға болған күннен бастап 6 айдан ерте емес айқындалады. Осы мерзімнен бұрын сақтандыру төлемі 34-бап бойынша алдын ала жүзеге асырылады және оның мөлшері 35-бап бойынша төлеуге жататын сақтандыру төлемінің мөлшерінен шегеріледі.</i>		
36.	Алдыңғы іш қабырғасының, диафрагманың немесе операциядан кейінгі тыртық аймағында дене жарақаты орнында пайда болған грыжа, егер операция жарақатқа байланысты жасалса немесе мұндай грыжаға операциядан кейінгі жағдай.	5
<i>Ескерту:</i> 1. 36-бап бойынша сақтандыру төлемі, егер аталған бап бойынша грыжа осы жарақаттың тікелей салдары болып табылса, іш қуысы мүшелерінің жарақаттануына байланысты айқындалған сақтандыру төлеміне қосымша жүзеге асырылады. 2. Ауырлықты көтеру салдарынан пайда болған іштің грыжалары (кіндік, ақ сызық, шап және шап-скротальды) сақтандыру төлеміне негіз бермейді.		
37.	Бауыр жарақаты, кейін келесіге әкеп соққан	
	а) хирургиялық араласуды қажет етпейтін бауырдың капсулалық жарылуы, гепатит, жарақатқа байланысты тікелей дамыған сарысулық гепатит	5
	б) бауыр жеткіліксіздігі	10
38.	Бауырдың, өт қабының жарақаты, кейін келесіге әкеп соққан:	
	а) бауырдың жыртылуын тігу немесе өт қабын алып тастау	15
	б) бауырдың бір бөлігін алып тастау	20
	в) бауыр мен өт қабының бір бөлігін алып тастау	30
39.	Көкбауырдың жарақаты, кейін келесіге әкеп соққан:	
	а) хирургиялық араласуды қажет етпейтін көкбауырдың капсулалық жарылуы	5
	б) көкбауырды алып тастау	30
40.	Асқазанның, ұйқы безінің, ішектің, шажырқайдың жарақаты, кейін келесіге әкеп соққан:	
	а) асқазан, ішек, ұйқы безінің резекциясы	30
	б) асқазанды алып тастау	60
<i>Ескертпелер:</i> 1. Осы бөлімнің бір бабының бірнеше тармақтарында аталған жарақат салдарлары туындаған жағдайда, сақтандыру төлемі сақтандыру төлемінің ең үлкен мөлшерін көздейтін олардың біріне сәйкес жүзеге асырылады 2. Әр түрлі баптарда көрсетілген жарақат салдарлары туындаған жағдайда сақтандыру төлемі әрбір бапты ескере отырып, жинақтау жолымен жүргізіледі.		
41.	Іш қуысының жарақаты, оның салдары келесіге әкеп соққан:	
	а) лапароскопия (лапароцентез)	5
	б) іш мүшелерінің жарақатына күдік болған кезде лапаротомия (оның ішінде лапароскопиямен, лапароцентезбен)	5
	в) іш мүшелерінің зақымдануы кезіндегі лапаротомия (оның ішінде лапароскопиямен, лапароцентезбен)	10
<i>Ескертпе: егер іш қуысы органдарының жарақаттануына байланысты 38-40-бап бойынша сақтандыру төлемін жүзеге асыру үшін негіздер болса, сақтандыру төлемі көрсетілген Бапқа сәйкес ғана жүргізілуі тиіс жағдайларды қоспағанда, 41-бап қолданылмайды.</i>		
7-бөлім. ЗӘР ШЫҒАРУ ЖӘНЕ ЖЫНЫСТЫҚ ЖҮЙЕЛЕР.		

	«МРІС» Жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру ережелері	Басылым 1: 16.07.2024ж.	Бет 23 - 31
		Қолданысқа енгізілді: 17.07.2024ж.	

42.	Бүйрек жарақаты, кейін келесіге әкеп соққан:	
	а) бүйректің көгеруі, хирургиялық араласуды қажет етпейтін бүйректің капсулалық жарылуы	5
	б) бүйректің бір бөлігін алып тастау	20
	в) бүйректі алып тастау	50
43.	Зәр шығару жүйесі мүшелерінің жарақаты (бүйрек, несеппағар, қуық, уретра)	
	а) қуық көлемінің кішірейуі	10
	б) несеппағардың, уретраның тарылуы	20
	в) ұзақ ұсақтау синдромы (травматикалық токсикоз, апат синдромы, ыдырау синдромы, созылмалы бүйрек жеткіліксіздігі).	30
	г) несеппағардың, уретраның бітелуі.	40

Ескертпелер:

1. Егер жарақат салдарынан зәр шығару жүйесінің бірнеше органдарының қызметі бұзылса, сақтандыру төлемінің мөлшері дене жарақатының неғұрлым ауыр салдарын ескеретін 43-баптың бір тармағы бойынша айқындалады.

2. 43-баптың тармақтарында аталған жарақат салдарына байланысты сақтандыру төлемі, егер бұл асқынулар жазатайым оқиғадан кейін 3 ай өткен соң болған жағдайда жүргізіледі. Осы мерзімнен бұрын сақтандыру төлемі 42-бап бойынша жүзеге асырылады және оның мөлшері 43-бап бойынша төлеуге жататын сақтандыру төлемінің мөлшерінен шегеріледі.

44.	Зәр шығару жүйесі мүшелерінің жарақаттануына байланысты жасалған хирургиялық араласулар.	5
-----	--	---

Ескертпе: егер жарақатқа байланысты бүйректі немесе оның бір бөлігін алып тастау жүргізілсе, сақтандыру төлемі 42-бап б), в) тармақ бойынша жүзеге асырылады, 44-бап бұл ретте қолданылмайды.

45.	Жыныстық жүйенің жарақаты, кейін келесіге әкеп соққан:	
	а) бір аналық безді, жатыр түтігін, аталық безді алып тастау	15
	б) екі аналық безді, екі жатыр түтікті, аталық безді, жыныс мүшесін алып тастау	30
	в) жастағы әйелдерде жатырды алып тастау	
	40 жасқа дейін	50
	40 жастан 50 жасқа дейін	30
	50 жас және одан жоғары	15
	г) еркектік жыныс мүшесін және екі аталық безді алып тастау	50

8 бөлім. ЖҰМСАҚ ТІНДЕР

46.	Беттің жұмсақ тіндерінің, мойынның алдыңғы - бүйір бетінің, жақасты аймақтың, құлақ жарғағының жарақаты, емделуден кейін келесіге әкеп соққан:	
	а) ауданы 1,0 см ² -ден 5 см ² -ге дейін немесе ұзындығы 5-10 см болатын тыртықтардың пайда болуы, кең пигментті дақтар	5
	б) бет косметикасының күрт бұзылуы (ауданы 5-10 см ² немесе ұзындығы 10-15 см тыртықтың пайда болуы)	10
	в) беттің деформациясы (10 см ² -ден асатын немесе ұзындығы 15 см-ден асатын тыртықтардың пайда болуы)	25

Ескертпелер:

1. Косметикалық көрінетін тыртықтарға қоршаған теріден түсі бойынша ерекшеленетін, оның бетінен тартылған немесе шығып тұрған, тіндерді қатайтатын тыртықтар жатады. Кейіпсіздендіру - бұл механикалық, химиялық, термиялық және басқа да зорлық-зомбылық әсерлері салдарынан адамның табиғи түрінің күрт өзгеруі.

2. Егер фрагменттердің қозғалуымен бет сүйектерінің сынуына байланысты операция жасалса (ашық репозиция), салдарында бетте тыртық пайда болса, егер бұл тыртық косметиканы белгілі бір дәрежеде бұзса, сақтандыру төлемі сынық пен операциядан кейінгі тыртықты ескере отырып жүзеге асырылады.

3. Күйіп қалған жағдайда сақтандыру төлемі №2 кестеге сәйкес жүргізіледі.

	«МРПС» Жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру ережелері	Басылым 1: 16.07.2024ж.	Бет 24 - 31
		Қолданысқа енгізілді: 17.07.2024ж.	

47.	Бас терісінің, дененің, аяқ-қолдардың жұмсақ тіндерінің жарақаттары, емделгеннен кейін дене көлемінің келесі пайыздағы тыртықтарының пайда болуына әкелген	
	а) дене көлемінің 5 см 2-ден 1% - на дейін	5
	б) денекөлемінің 1% - дан 2,0% - на дейін	10
	в) дене көлемінің 3,0% - дан 4,0% - на дейін	15
	г) дене көлемінің 5,0-ден 10,0% - на дейін	20
	д) дене көлемінің 10% - дан астамы және одан да көп	35
Ескертпелер: 1. Зерттелушінің дене бетінің 1% - ы оның қолы мен саусақтарының алақан бетінің ауданына тең. Бұл аймақ білезік буынынан III саусақтың тырнақ фалангасының жоғарғы жағына дейін өлшенетін қолдың ұзындығын метакарпальды сүйектердің II - Y бастары деңгейінде өлшенетін енге көбейту арқылы шаршы сантиметрмен анықталады (I саусақты қоспағанда). 2. Тыртықтардың ауданын анықтау кезінде терінің зақымдалған аймағының ақауын ауыстыру үшін тері трансплантаты алынған жерде пайда болған тыртықтарды ескеру қажет. 3. Егер сақтандыру төлемі операциялық араласулар үшін жүргізілсе (ашық зақымданулар кезінде, сіңірлерді пластиктеу кезінде, тамырларды, нервтерді тігу кезінде және т.б.), 47-бап қолданылмайды. 4. 46, 47-бап бойынша сақтандыру төлемі туралы шешім жара беттері жазылғаннан кейін жүргізілген, бірақ жазатайым оқиғадан кейін 3 (үш) айдан ерте емес куәландыру деректері ескеріле отырып қабылданады. 5. Күйіп қалған жағдайда сақтандыру төлемі №2 кестеге сәйкес жүргізіледі.		
48.	Жұмсақ тіндердің жарақаты:	
	қолдың саусақтарын қоспағанда, сіңірлердің, байламдардың жыртылуы	5
9 бөлім. ОМЫРТҚА		
49.	Омыртқа (сегізкөз бен күйымшақты қоспағанда) денелерінің.	
	а) бір-екі:	20
	б) үш-бес	40
	в) алты және одан да көп	60
50	Омыртқааралық байламдардың жарылуы (емдеу мерзімі кемінде 14 күн болғанға), омыртқалардың жартылай таюы (күйрек сүйегінен басқа)	5
Ескерту: омыртқаның тайып кетуінің қайталануы кезінде сақтандыру төлемі жүзеге асырылмайды.		
51.	Сегізкөздің сынуы	10
52.	Күйымшақтың дене жарақаттары:	
	а) күйымшақ омыртқаларының тайып кетуі	5
	б) күйымшақ омыртқаларының сынуы	10
Ескертпелер: 1. Егер омыртқаның (оның ішінде сакрум мен күйырықтың) жарақатына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе, сақтандыру сомасының 10% мөлшерінде қосымша сақтандыру төлемі бір рет жүзеге асырылады. 2. Егер омыртқалардың сынуы немесе жартылай тайып кетуі жұлынның жарақаттануымен бірге жүрсе, сақтандыру төлемі екі зақымдануды ескере отырып, жинақтау арқылы жүзеге асырылады 3. Егер бір жарақаттың салдарынан омыртқа денесінің сынуы, байламдардың жарақаты, көлденең немесе иірімді процестердің сынуы орын алса, сақтандыру төлемі ең ауыр жарақатты бір рет көздейтін бап бойынша төленуге тиіс.		
10 бөлім. ЖОҒАРҒЫ ҚОЛ: ЖАУЫРЫН, БҰҒАНА		
53.	Жауырын, бұғанының сынуы, акромиалды-бұғаналық, кеуде-бұғаналық буындардың толық немесе ішінара үзілуі:	
	а) бір сүйектің сынуы, тайып кетуі, бір буынның үзілуі	5
	б) екі сүйектің сынуы, бір сүйектің қос сынуы, екі буынның үзілуі немесе сынуы, бір сүйектің шығуы және бір буынның үзілуі, бұғананың сынуы	10
	в) екі буынның үзілуі және бір сүйектің сынуы, екі сүйектің сынуы және бір	15
	г) бітиспеген сынық (жалған буын)	15

	«МРІС» Жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру ережелері	Басылым 1: 16.07.2024ж.	Бет 25 - 31
		Қолданысқа енгізілді: 17.07.2024ж.	

Ескертпелер:
1. Егер 53-бапта көрсетілген зақымдарға байланысты жедел араласулар жүргізілген жағдайда, сақтандыру сомасының 5% мөлшерінде бір рет қосымша сақтандыру төлемі жүргізіледі
2. Егер жарақаттың бұл асқынуы 53а), б), в) тармақтарына сәйкес жазатайым оқиғадан кейін 6 ай өткен соң медициналық мекемеде анықталса және осы мекеменің анықтамасымен расталса, біріктірілмеген сыныққа (жалған буынға) байланысты сақтандыру төлемі жүзеге асырылады. Бұл төлем қосымша болып табылады, бір рет жүргізіледі.

11-БӨЛІМ. ЖОҒАРҒЫ ҚОЛ: ИЫҚ БУЫНЫ		
54.	Иық буыны аймағының жарақаттары (жауырын ойығының буыны, иық сүйегінің басы, анатомиялық, хирургиялық мойын, бұдырмақтар, буын қапшығы).	
	а) сіңірлердің үзілуі, буын капсулалары, сүйек фрагменттерінің үзілуі, оның ішінде үлкен бұдырмақ жауырынның буын қуысының сынуы	5
	б) иықтың сынуы (анатомиялық, хирургиялық мойынның басы), иықтың сынуы	10
55.	Иық белдеуінің жарақаттары:	
	а) буында қозғалыстың болмауы (анкилоз)	20
	б) буындардың резекциясы салдарынан «салбырап тұрған» иық буыны	40

Ескертпелер:
1. 55-бап бойынша сақтандыру төлемі, егер осы бапта аталған асқынуларды медициналық мекеме жарақат алғаннан кейін 6 ай өткен соң анықтаса және осы мекеменің анықтамасымен расталса, иық буыны саласындағы зақымдануларға байланысты жүзеге асырылған сақтандыру төлеміне қосымша жүргізіледі.
2. Егер иық буынының жарақатына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе, сақтандыру сомасының қосымша 10% - ы бір рет төленеді.

12 бөлім. ЖОҒАРҒЫ ҚОЛ: ИЫҚ		
56.	Иық сүйегінің сынуы:	
	а) буын аймағын қоспағанда, кез келген деңгейде (жоғарғы, орта, төменгі үштен бір бөлігі)	10
	б) қос сынық:	20
57.	Иық сүйегінің сынуы, бұл бітіспеген сынықтың (жалған буынның) пайда болуына әкелсе	30

Ескертпелер:
1. 57-бап бойынша сақтандыру төлемі, егер аталған асқынулар жарақат алғаннан кейін 3 ай өткен соң медициналық мекемеде анықталса, иық жарақатына байланысты жүзеге асырылған сақтандыру төлеміне қосымша жүргізіледі.
2. Егер иық аймағының жарақатына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе (бастапқы хирургиялық өңдеуді және бөгде заттарды алып тастауды қоспағанда), сақтандыру сомасының 10% - ы бір рет қосымша төленеді.

58.	Жоғарғы қолдың травматикалық ампутациясы немесе ампутацияға әкелетін ауыр зақым:	
	а) жауырынды иықпен қоса, бұғанағы немесе олардың бөлігімен	70
	б) кез келген деңгейде иықты	50
	в) иық деңгейіндегі жалғыз қолды	70

Ескерту: егер сақтандыру төлемі 58-бап бойынша төленсе, операциялық араласулар үшін қосымша сақтандыру төлемі, операциядан кейінгі тыртықтар жүргізілмейді.

13 БӨЛІМ. ЖОҒАРҒЫ ҚОЛ: ШЫНТАҚ БУЫНЫ		
59.	Шынтақ буынының жарақаттары	
	а) сүйек фрагменттерінің, оның ішінде иық сүйегінің айдаршық сіңірлердің үзілуі кәрі жілік сүйегінің немесе шынтақтың сынуы	5
	б) кәрі жілік пен шынтақ сүйегінің сынуы	10
	в) иық сүйегінің сынуы	10
	г) кәрі жілік пен шынтақ сүйектері бар иық сүйегінің сынуы.	20

Ескертпе: егер бір жазатайым оқиғаның салдарынан 59-бапта санамаланған түрлі дене жарақаттары орын алса, сақтандыру төлемі неғұрлым ауыр жарақатты есепке алатын тармаққа сәйкес жүргізіледі.

	«МРПС» Жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру ережелері	Басылым 1: 16.07.2024ж.	Бет 26 - 31
		Қолданысқа енгізілді: 17.07.2024ж.	

60.	Шынтақ буынының зақымдануы.	
	а) буында қозғалыстың болмауы (анкилоз)	20
	б) «салбырап тұрған» шынтақ буыны (оны құрайтын сүйектердің буын беттерін резекциялау салдарынан)	30

Ескертпелер:

1. 60-бап бойынша сақтандыру төлемі шынтақ буыны аймағының зақымдануына байланысты жүргізілген сақтандыру төлеміне қосымша жүзеге асырылады, егер бұл буындағы қозғалыстардың бұзылуын медициналық мекеме жазатайым оқиғадан кейін 6 ай өткен соң анықтаса және осы мекеменің анықтамасымен расталса

2. Егер шынтақ буыны аймағының жарақаттануына байланысты хирургиялық араласулар жүргізілсе (бастапқы хирургиялық өңдеуді және бөгде заттарды алып тастауды қоспағанда), сақтандыру сомасының қосымша 10% - ы бір рет төленеді.

14 БӨЛІМ. ЖОҒАРҒЫ ҚОЛ: БІЛЕК

61.	Буын аймағынан басқа кез келген деңгейде білек сүйектерінің сынуы (жоғарғы, ортаңғы, төменгі үштен бірі):	
	а) бір сүйектің сынуы, тайып кетуі	5
	б) екі сүйектің сынуы, бір сүйектің қос сынуы	10
62.	Білек сүйектерінің бітіспеген сынуы (жалған буын):	
	а) бір сүйек	15
	б) екі сүйек	30

Ескерту: 62-бап бойынша сақтандыру төлемі, егер жарақаттың бұл асқынуы жазатайым оқиға басталғаннан кейін 9 ай өткен соң медициналық мекемеде анықталса және осы мекеменің анықтамасымен расталса, білек жарақатына байланысты жүргізілген сақтандыру төлеміне қосымша жүзеге асырылады.

63.	Травматикалық ампутация немесе келесі ауыр зақымға әкеп соққан:	
	а) кез келген деңгейде білек ампутациясына	40
	б) шынтақ буынындағы экзартикулляцияға	50
	в) білек деңгейіндегі жалғыз қолдың ампутациясына	60

Ескертпелер:

1. Егер білек аймағының жарақатына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе (бастапқы хирургиялық өңдеуді және бөгде заттарды алып тастауды қоспағанда), сақтандыру сомасының қосымша 10% - ы бір рет төленеді.

2. Егер сақтандыру төлемі 63-бап бойынша жүзеге асырылса, операциялық араласулар үшін қосымша сақтандыру төлемі, операциядан кейінгі тыртықтар жүргізілмейді.

15- БӨЛІМ. ЖОҒАРҒЫ ҚОЛ: БІЛЕК БУЫНЫ

64.	Кәрі жілік-бөлезік буыны аймағының жарақаттары.	
	а) білектің бір сүйегінің сынуы, бізтәрізді өсінді (өсінділердің) үзілуі, сүйек фрагментінің (фрагменттерінің) үзілуі	5
	б) білектің екі сүйегінің сынуы	10
	в) қолдың перилунарлы тайып кетуі	1
65.	Бұл буында қозғалыстың болмауына (анкилоз) әкелген кәрі жілік-бөлезік буыны аймағының жарақаты	15

Ескертпелер:

1. 65-бап бойынша сақтандыру төлемі, егер буындағы қозғалыстардың жоқтығын медициналық мекеме жазатайым оқиға басталғаннан кейін 6 ай өткен соң анықтаған және осы мекеменің анықтамасымен расталған жағдайда жүргізіледі.

2. Егер білезік буыны аймағының жарақатына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе, сақтандыру сомасының қосымша 5% - ы бір рет төленеді.

16 бөлім. ЖОҒАРҒЫ ҚОЛ: БЛЕЗІК

66.	Білек сүйектерінің сынуы, бір қолдың алақан сүйектері:	
	а) бір сүйек (қайықтәрізді сүйекті қоспағанда)	2
	б) екі немесе одан да көп сүйектер (қайықтәрізді сүйекті қоспағанда)	5
	в) қайықтәрізді сүйек	5

	«МРІС» Жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру ережелері	Басылым 1: 16.07.2024ж.	Бет 27 - 31
		Қолданысқа енгізілді: 17.07.2024ж.	

Ескертпелер:

- Егер қолдың жарақаттануына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе (бөгде заттарды бастанқы өңдеуді және жоюды қоспағанда), сақтандыру сомасының қосымша 5% - ы бір рет төленеді.
- Білек сүйектерінің (алақан сүйектердің) және қайықтарзді сүйектің бір жарақаты салдарынан сынған (жартылай тайып кетуі) жағдайда сақтандыру төлемі әрбір дене жарақатын есепке ала отырып, жинақтау жолымен жүргізіледі.

67.	Қолдың жарақаты:	
	а) бір немесе бірнеше сүйектердің бітіспеген сынуы (жалған буын)	5
	б) барлық саусақтарды жоғалту, білектің немесе білек буынының алақан сүйектерінің деңгейінде ампутация	50
	в) жалғыз қолдың ампутациясы	50

Ескертпе: білек сүйектерінің немесе алақан сүйектердің (жалған буынның) бітіспеген сынуына байланысты сақтандыру төлемі, егер жарақаттың бұл асқынуы жазатайым оқиға басталғаннан кейін 6 ай өткен соң медициналық мекемеде анықталса және осы мекеменің анықтамасымен расталса, қосымша 67 а-бап бойынша жүзеге асырылады. Егер сақтандыру төлемі 67 Б. бойынша жүзеге асырылса), операциялық араласулар үшін қосымша сақтандыру төлемі, операциядан кейінгі тыртықтар жүргізілмейді.

17-бөлім. ЖОҒАРҒЫ ҚОЛ: ҚОЛДЫҢ САУСАҚТАРЫ-БІРІНШІ САУСАҚ

68.	Саусақ жарақаты, кейіннен келесіге әкеп соққан:	
	а) саусақтың сынуы.	3

Ескертпелер:

- Тырнақмаңындағы валиктің іріңді қабынуы (паронихия) сақтандыру төлемін жүзеге асыруға негіз бермейді.
- Егер фалангтың (фалангтардың) сынуына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе, сақтандыру сомасының қосымша 5% - ы бір рет төленеді.

69.	Саусақ жарақаты, кейіннен келесіге әкеп соққан:	
	а) буындағы қозғалыстардың болмауы	5

Ескертпе: 1 саусақтың функцияларының бұзылуына байланысты сақтандыру төлемі, егер саусақтың буынында (буындарында) қозғалыстардың болмауын медициналық мекеме жазатайым оқиға басталғаннан кейін 6 ай өткен соң анықтаған және осы мекеменің анықтамасымен расталған жағдайда, оның жарақатына байланысты жүргізілген сақтандыру төлеміне қосымша жүргізіледі.

70.	Саусақ жарақаты, кейіннен келесіге әкеп соққан:	
	а) фалангааралық буын деңгейіндегі ампутация (тырнақ фалангасының)	5
	б) негізгі фаланга, алақан-фалангалық буын деңгейіндегі ампутация	15
	в) алақан сүйекпен немесе оның бір бөлігімен саусақтың ампутациясы	20

Ескерту: егер сақтандыру төлемі 70-бап бойынша жүзеге асырылса, операциялық араласулар үшін қосымша сақтандыру төлемі, операциядан кейінгі тыртықтар жүргізілмейді.

18 БӨЛІМ. ЖОҒАРҒЫ ҚОЛ: ҚОЛДЫҢ САУСАҚТАРЫ-ЕКІНШІ, ҮШІНШІ, ТӨРТІНШІ, БЕСІНШІ САУСАҚТАР

71.	Саусақ жарақаты, кейіннен келесіге әкеп соққан:	
	а) бір саусақтың сынуы	2
	б) екі немесе одан да көп саусақтардың фалангаларының сынуы	5

Ескертпелер:

- Тырнақмаңы валиктің іріңді қабынуы (паронихия) сақтандыру төлеміне негіз бермейді.
- Егер фалангтың (фалангтардың) сынуына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе, сақтандыру сомасының қосымша 5% - ы бір рет төленеді.

72.	Саусақ жарақаты, салдарынан келесіге әкеп соққан:	
	а) саусақтардың екі немесе үш буынында қозғалыстың болмауы	5

Ескертпе: саусақ функцияларының бұзылуына байланысты сақтандыру төлемі оның жарақатына байланысты жүргізілген сақтандыру төлеміне қосымша жүзеге асырылады, егер саусақ буынында (буындарында) қозғалыстардың болмауын медициналық мекеме жазатайым оқиға басталғаннан кейін 6 ай өткен соң анықтаса және осы мекеменің анықтамасымен расталса.

73.	Саусақ жарақаты, салдарынан келесіге әкеп соққан:	
	а) негізгі фаланга деңгейіндегі ампутация, саусақтың жоғалуы	5

	«МРПС» Жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру ережелері	Басылым 1: 16.07.2024ж.	Бет 28 - 31
		Қолданысқа енгізілді: 17.07.2024ж.	

	б) алақан сүйекпен немесе оның бір бөлігімен саусақтың жоғалуы	10
Ескертпелер: 1. Егер сақтандыру төлемі 73-бап бойынша жүзеге асырылса, операциялық араласулар үшін қосымша сақтандыру төлемі, операциядан кейінгі тыртықтар жүргізілмейді. 2. Қолдың бірнеше саусақтары зақымданған жағдайда сақтандыру төлемі әрбір дене жарақатын есепке ала отырып, жинақтау жолымен жүргізіледі. Алайда оның мөлшері бір білезік үшін сақтандыру сомасының мөлшерінен 65% - дан және екі білезік үшін сақтандыру сомасының мөлшерінен 100% - дан аспауы тиіс.		
19 бөлім. Жамбас		
74.	Жамбас жарақаттары:	
	а) бір сүйектің сынұы	5
	б) екі сүйектің сынұы немесе бір буынның үзілуі, бір сүйектің қос сынұы	10
	в) үш немесе одан да көп сүйектердің сынұы, екі немесе үш буынның	15
Ескертпе: егер жамбас сүйектерінің сынұына немесе буындардың үзілуіне байланысты хирургиялық араласулар жүргізілсе, сақтандыру сомасының қосымша 10% - ы бір рет төленеді.		
75.	Жамбас буындарында қозғалыстың болмауына әкелген жамбас жарақаттары.	
	а) бір буында	20
	б) екі буында	40
Ескертпе: жамбас буыны (буындары) функциясының бұзылуына байланысты сақтандыру төлемі, егер буында қозғалыстың жоқтығын медициналық мекеме жазатайым оқиға басталғаннан кейін 6 айдан кейін анықтаған және осы мекеменің анықтамасымен расталған жағдайда, жамбас жарақатына байланысты жүргізілген сақтандыру төлеміне қосымша 75-бап бойынша жүзеге асырылады.		
20 бөлім. ТӨМЕНГІ АЯҚ: ЖАМБАС БУЫНЫ		
76.	Жамбас жарақаттары	
	а)сүйек фрагментінің (фрагменттерінің) бөлінуі	5
	б)ұрқыштың (ұршықтардың) оқшауланған бөлінуі	10
	в) жамбастың шығуы	10
	г) бастың, мойынның, санның проксимальды метафизінің сынұы	25
Ескертпелер: 1. Егер бір сақтандыру жағдайының салдарынан жамбас буынының әртүрлі дене жарақаттары орын алса, сақтандыру төлемі неғұрлым ауыр дене жарақатын көздейтін тармақтардың біріне сәйкес төленеді. 2. Егер жамбас буынының жарақатына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе, сақтандыру сомасының қосымша 10% - ы бір рет төленеді.		
77	Жамбас буынының жарақаттары, кейін келесіге әкеп соққан:	
	а)қозғалыстың болмауы (анкилоз):	20
	б) жамбас мойнының бітіспеген сынұы (жалған буын)	30
	в) эндопротездеу	40
	г) жамбас басынын резекциясы салларынан «салбырап тұрған»	45
Ескертпелер: 1. 77-бапта аталған асқынуларға байланысты сақтандыру төлемі бірлескен жарақат бойынша сақтандыру төлеміне қосымша жүргізіледі, сақтандыру төлемі неғұрлым ауыр дене жарақатын көздейтін тармақтардың біріне сәйкес төленеді. 2. 77 б) егер жарақаттың бұл асқынуы жазатайым оқиға басталғаннан кейін 9 ай өткен соң медициналық мекемеде анықталса және осы мекеменің анықтамасымен расталған жағдайда сақтандыру төлемі жүзеге асырылады.		
21-БӨЛІМ. ТӨМЕНГІ АЯҚ: САН		
78	Санның сынұы	
	а) буындар аймағын қоспағанда, кез келген деңгейде (жоғарғы, орта, төменгі үштен бір бөлігі)	15
	б) қос санның сынұы	20
79	Бітіспеген сынықтың (жалған буынның)пайда болуына әкелген санның сынұы	30

Ескертпелер: 1. Егер сан аймағының жарақатына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе (бастапқы хирургиялық өңдеуді және бөгде заттарды алып тастауды қоспағанда), сақтандыру сомасының қосымша 10% - ы бір рет төленеді 2. Егер мұндай асқыну медициналық мекемеде жазатайым оқиғадан кейін 9 ай өткен соң анықталса және осы мекеменің анықтамасымен расталса, санның сынуына байланысты жүргізілген сақтандыру төлеміне қосымша жүзеге асырылған 79-бап бойынша сақтандыру төлемі.		
80	Травматикалық ампутация немесе санның кез келген деңгейінде аяқ-қолдың ампутациясына әкелетін ауыр дене жарақаты	80
	а) бір аяқ	
	б) жалғыз аяқ	
Ескертпе: егер сақтандыру төлемі 80-бап бойынша жүзеге асырылған болса, операциялық араласулар, операциядан кейінгі тыртықтар үшін қосымша сақтандыру төлемі жүргізілмейді.		
22-бөлім. ТӨМЕНГІ АЯҚ: ТІЗЕ БУЫНЫ		
81	Тізе жарақаттары	
	а) сүйек фрагментінің (фрагменттерінің) үзілуі, айдаршық сіңірдің (айдаршық сіңірлердің) сынуы, кіші жіліншік басының сынуы, менисктің, тізе тобығының дене жарақаты	5
	б) сүйек фрагментінің (фрагменттерінің) үзілуі, айдаршық сіңірдің (айдаршық сіңірлердің) сынуы, үлкен жіліншік басының сынуы	10
	в) үлкен жіліншік сүйегінің кіші жіліншік басымен проксимильді метафизінің сынуы	10
	г) сан айдаршықтарының сынуы, сирақтың шығуы	15
	д) санның дистальді метафизінің сынуы	20
	е) дистальды метафиздің, бір немесе екі жіліншіктің проксимальды бөліктері бар жамбас жіліншіктерінің сынуы	25
Ескертпелер: 1. Тізе буынының әртүрлі дене жарақаттарын біріктірген кезде сақтандыру төлемі неғұрлым ауыр дене жарақатын көздейтін 81-баптың тармақшаларының біріне сәйкес бір рет жүргізіледі. 2. Егер тізе буыны аймағының жарақатына байланысты хирургиялық араласулар жүргізілсе (бастапқы хирургиялық өңдеуді және бөгде заттарды алып тастауды қоспағанда), сақтандыру сомасының қосымша 10% - ы бір рет төленеді.		
82	Тізе буыны аймағының жарақаттары, келесіге әкеп соққан:	
	а) бірлескен қозғалыстардың болмауы	15
	б) оны құрайтын сүйектердің буын беттерін резекциялау салдарынан «салбырап тұрған» тізе буыны	30
	в) эндопротездеу	30
Ескерту: 82-бап бойынша сақтандыру төлемі осы буынның жарақаттануына байланысты жүргізілген сақтандыру төлеміне қосымша жүзеге асырылады.		
23-бөлім. ТӨМЕНГІ АЯҚ: ТӨМЕНГІ СИРАҚ		
83.	Сирақ сүйектерінің сынуы (буын аймағын қоспағанда)	
	а) жіліншік, сүйек фрагменттерінің үзінділері	5
	б) жіліншік, асық жілік шыбығының қос сынуы	10
	в) екі сүйектің де, жіліншіктің қос сынуы	15
Ескертпелер: 1. 83 бап бойынша сақтандыру төлемінің мөлшері: - жоғарғы және ортаңғы үштен бір бөлігіндегі асық жілік шыбығының сынықтары; - кез-келген деңгейде жіліншік диафизінің сынуы; - диафиз аймағындағы жіліншік сынықтары (жоғарғы, ортаңғы, төменгі үштен бір бөлігі) және жоғарғы немесе ортаңғы үштен бір бөлігіндегі асықты жілік шыбығының сынықтары. 2. Егер жарақат салдарынан тізе немесе тобық буынында жіліншік сүйегінің буынішілік сынуы және жіліншік сүйегінің сынуы диафиз деңгейінде орын алса сақтандыру төлемі 81 және 83-баптар немесе 86 және 83-баптар бойынша жинақтау жолымен жүргізіледі.		

	«МРІС» Жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру ережелері	Басылым 1: 16.07.2024ж.	Бет 30 - 31
		Қолданысқа енгізілді: 17.07.2024ж.	

84.	Жіліншік сүйектерінің сынуы, салдарынан бітіспеген сынық, жалған буын (сүйек фрагменттерін қоспағанда):	
	а) кіші асықты жілік	5
	б) үлкен асықты жілік	15
	в) екі сүйектің	20
Ескертпелер: 1. 84-бап бойынша сақтандыру төлемі, егер мұндай асқынулар жазатайым оқиғадан кейін 9 ай өткен соң медициналық мекемеде анықталса және осы мекеменің анықтамасымен расталса, жіліншік сүйектерінің сынуына байланысты жүзеге асырылған сақтандыру төлеміне қосымша жүргізіледі. 2. Егер жіліншіктің жарақатына байланысты хирургиялық араласулар жүргізілсе (бастапқы хирургиялық өңдеуді және бөгде заттарды алып тастауды қоспағанда), сақтандыру сомасының қосымша 10% - ы бір рет төленеді.		
85	Травматикалық ампутация немесе ауыр дене жарақаты	
	а) кез келген деңгейде жіліншік ампутациясы	40
	б) тізе буынындағы экзартикуляция	45
	в) жіліншіктің кез-келген деңгейінде бір аяқтың ампутациясы	45
Ескерту: егер сақтандыру төлемі жіліншіктің ампутациясына байланысты жүзеге асырылса, хирургиялық араласу, операциядан кейінгі тыртықтар үшін қосымша төлем жүргізілмейді.		
24-бөлім. ТӨМЕНГІ АЯҚ: ТОБЫҚ БУЫНЫ.		
86	Тобық аймағының жарақаттары:	
	а) бір тобықтың сынуы, жіліншік синдесмозының оқшауланған	5
	б) екі тобықтың сынуы немесе жіліншік жиегі бар бір тобықтың сынуы	10
	в) жіліншік жиегі бар екі тобықтың сынуы	15
Ескертпелер: 1. Жіліншік синдесмозының жарылуымен, аяқтың сублюксациясымен (орнынан қозғалуымен) бірге жүретін тобық сүйектерінің сынуы кезінде сақтандыру сомасының қосымша 5% - ы бір рет төленеді. 2. Егер тобық аймағының жарақатына байланысты хирургиялық араласулар жүргізілсе (бастапқы хирургиялық өңдеуді және бөгде заттарды алып тастауды қоспағанда), сақтандыру сомасының қосымша 10% - ы бір рет төленеді.		
87	Тобық аймағындағы жарақат, келесіге әкеп соққан:	
	а) тобық буынында қозғалыстың болмауы	20
	б) «салбырап тұрған» тобық буыны (оны құрайтын сүйектердің буын беттерін резекциялау салдарынан)	30
	в) тобық буынындағы экзартикуляция	35
Ескерту: егер тобық буынының жарақаттануы салдарынан 87-бапта көрсетілген асқынулар туындаса, сақтандыру төлемі неғұрлым ауыр зардаптарды ескеретін тармақтардың бірі бойынша жүзеге асырылады.		
25-бөлім. ТӨМЕНГІ АЯҚ: ТАБАН		
88	Аяқтың жарақаттары:	
	а) бір сүйектің сынуы (өкше мен асық сүйекті қоспағанда)	2
	б) екі сүйектің сынуы, асық сүйектің сынуы	5
	в) үш немесе одан да көп сүйектердің сынуы, өкше сүйегінің сынуы, өкшенің асық сүйекті шығуы, аяқтың көлденең буынында (Шопара) немесе табаналды- табан буында (Лисфранка) шығуы	10
Ескерту: егер сүйектердің сынуына немесе шығуына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе, сақтандыру сомасының қосымша 5% - ы бір рет төленеді.		
89	Аяқтың жарақаты, келесіге әкеп соққан:	
	а) бір немесе екі сүйектің (өкше және асық сүйектерін	5
	б) үш немесе одан да көп сүйектердің, сондай-ақ өкше немесе асық	10
	в) табаналды көлденең буынның (Шопардың)немесе табаналды-табан буынның (Лисфранка) бітіспеген сынуы	15
	г) табан-фалангиальды буындар деңгейіндегі ампутация (барлық	20

	«МРІС» Жазатайым оқиғалардан ерікті сақтандыру ережелері	Басылым 1: 16.07.2024ж.	Бет 31 - 31
		Қолданысқа енгізілді: 17.07.2024ж.	

	д) табан немесе табаналды деңгейдегі ампутация (барлық саусақтардың болмауы)	25
	е) асық сүйекті, өкше сүйектерінің деңгейіндегі ампутация (табанды	30

Ескертпелер:
1. 89-бапта (а), б), в) көзделген аяқ жарақатының асқынуына байланысты сақтандыру төлемі, егер оларды жарақатқа әкеп соққан жазатайым оқиға басталғаннан кейін 6 ай өткен соң медициналық мекеме белгілеген және осы анықтамамен расталған жағдайда, аяқтың жарақаттануына байланысты жүзеге асырылған сақтандыру төлеміне қосымша жүргізіледі мекемелер, ал "г", "д", "е" тармақтары бойынша - жазатайым оқиға болған күннен бастап өткен мерзімге қарамастан.
2. Егер сақтандыру төлемі аяқтың ампутациясына байланысты жүргізілсе, операциядан кейінгі тыртықтар үшін қосымша сақтандыру төлемі жасалмайды.

26 бөлім. ТӨМЕНГІ АЯҚ: САУСАҚТАР		
90	Фалангтың сынуы(фаланг), сіңірлердің жыртылуы:	
	а) бір саусақ	3
	б) екі-үш саусақ	5
	в) төрт-бес саусақ	10

Ескерту: егер саусақтың сіңірлерінің сынуына, шығуына немесе жыртылуына байланысты хирургиялық араласу жүргізілсе, сақтандыру сомасының қосымша 3% - ы бір рет төленеді.

91	Травматикалық ампутация немесе ампутацияға әкелетін саусақтардың	
	а) екінші, үшінші, төртінші, бесінші саусақтардың негізгі фаланга немесе табан-фаланга буыны деңгейінде	5
	б) негізгі фаланг немесе табан-фаланга буындары деңгейінде бір немесе екі саусақ	4
	в) тырнақ немесе орташа фаланг деңгейінде үш-төрт саусақ	8
	г) негізгі фаланг немесе табан-фаланга буындары деңгейіндегі үш-төрт саусақ	8

Ескертпелер:
1. Егер сақтандыру сомасы 91-бап бойынша төленсе, хирургиялық араласулар үшін қосымша төлем, операциядан кейінгі тыртықтар жүргізілмейді.
2. Егер жарақатқа байланысты саусақты табанды сүйекпен немесе оның бір бөлігімен ампутациялау жүргізілсе, сақтандыру сомасының қосымша 5% - ы бір рет төленеді.

92	Туындауы келесіге негіз болған жарақат	
	а) лимфостаз, тромбофлебит, трофикалық бұзылулар	5
	б) остеомиелит, оның ішінде гематогенді остеомиелит	10

Ескертпелер:
1. 92-бап тірек-қимыл аппаратының жарақаты салдарынан туындаған тромбофлебиттер, лимфостаз және трофикалық бұзылулар кезінде қолданылады (ірі перифериялық тамырлар мен нервтердің дене жарақатын қоспағанда).
2. Саусақтардың іріңді қабынуы сақтандыру төлеміне негіз бермейді.